

1 utorak, 15.09.2009.

2 [Otvorena sednica]

3 [Optuženi su ušli u sudnicu]

4 ... Početak u 14.20h

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.

7 Izvolite sjesti.

8 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude.

9 Ovo je predmet IT-08-91-T, *Tužilac protiv Miće Stanišića i Stojana*

10 *Župljanina*.

11 SUDIJA HALL: /nedostaje simultani prevod/

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da li bi koristilo ako bih rekla da...,

13 jednostavno, da je on ovdje? Znam da je ista situacija kao juče, ali možda bi

14 ipak bilo dobro da kažem ko je ovde sve.

15 Dakle, ja sam Joanna Korner. Tu je gospodin Hannis, gospodin Pidwell kao

16 referent za predmet.

17 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ja sam Slobodan Zečević. Sa mnom je

18 Slobodan Cvijetić, gospodin O'Neil /u engleskom transkriptu: "Eugene

19 O'Sullivan"/.

20 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ja sam glavni zastupnik za gospodina

21 Župljanina, Igor Pantelić. Pored mene je pravni savjetnik Brent Hicks sa Floride

22 i referent za predmet Eric Tully.

23 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Možda od sada možemo da se ograničimo na

24

25

26

27

28

29

30

utorak, 15.09.2009.

Predmet br. IT-08-91-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladen s transkriptom na engleskom jeziku.

1 predstavljanje strana samo kad se pojavi neko novi u bilo kom od timova.

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mogu li samo ukratko da nešto kažem o
3 rasporedu? Da li bi Vam odgovaralo, gospodine predsjedavajući, i Vijeću, da
4 završim svoju uvodnu riječ do 18.00h? I to bi nam dalo sat vremena za raspravu o
5 doktoru Donji.

6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da, to izgleda prihvatljivo.

7 GĐA KORNER: [simultani prevod] Hvala lijepo. Juče smo došli do sjednice
8 Skupštine od 12. maja. Pogledali smo zapisnik, a ono što bih sada željela da
9 uradimo je da pokažem Vijeću video-snimak i da jednostavno za Vijeće
10 identifikujem neke ljude čija će imena slušati tokom ovog suđenja.

11 [Gleda se video-snimak]

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ako pogledamo, u ovom trenutku vidimo
13 kako kamera prelazi preko gospode koji su... Gospodin u sredini u maskirnoj
14 uniformi je general Talić koji je tada bio komandant 5. krajiškog korpusa JNA, a
15 uskoro zatim je postao komandant 1. krajiškog korpusa, novoformirane Vojske
16 Republike Srpske.

17 Za informaciju svima koji to ne znaju, general Talić je ovde bio na
18 suđenju sa Radoslavom Brđaninom, ali je umro usred suđenja. Pored njega vidite
19 generala Mladića.

20 [Gleda se video-snimak]

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Momčilo Krajišnik, u tom slučaju je
2 Žalbeni postupak upravo završen. Bojim se da nisam u mogućnosti da identifikujem
3 ovu osobu pored njega u ovom trenutku.

4 Izvinjavam se, gospodin koji sjedi desno od generala Talića je
5 potpukovnik Milorad Sajić. Vidjet ćemo njegovo ime na nekim dokumentima koji se
6 odnose na Krizni štab autonomne regije Krajine. Mislim da nema potrebe da
7 objašnjavamo ovaj snimak.

8 Do Radovana Karadžića, u maskirnoj uniformi je, tada pukovnik, Subotić.
9 Bojim se da ne znamo ko je gospođa pored njega, barem u onom brzom raspitivanju
10 koje sam ja obavila.

11 Mislimo da je to Koljević. Dakle, ponovo gledamo isti red. Ne mogu Vam
12 pomoći kada je riječ o ovoj drugoj osobi.

13 Radislav Vukić, doktor Vukić, takođe član Kriznog štaba Autonomne Regije
14 Krajina. Ovaj sastanak je, naravno, održan u Banjaluci. Čovjek sa prstom na
15 usnama, Radoslav Brđanin. Mislim da su to sve osobe koje smo trebali da
16 identifikujemo. Hvala lijepo.

17 Sljedećeg dana... Naravno, ako bilo koji od advokata Odbrane želi da me
18 ispravi, ako sam nekoga pogrešno identifikovala, samo izvolite.

19 Dakle, sljedećeg dana u Banjaluci je održana parada specijalne policije
20 Banjaluka. Ovu jedinicu je osnovao Stojan Župljanin u aprilu. On je tražio
21 naoružanje i ostalu opremu od generala Kukanjca iz 2. vojne oblasti JNA. I on je
22 to njemu očigledno dao. I, ustvari kao što ćemo vidjeti iz dokumenata, znamo

23

24

25

26

27

28

29

30

1 iz ovog uvodnog izlaganja, Stojan Župljanin je u specijalnu policiju Banjaluke
2 ustvari uključio pripadnike grupe SOS koji su "izvršili invaziju" na Banjaluku
3 prethodnog mjeseca.

4 Toj paradi je prisustvovao Mičo Stanišić. Ova jedinica, koja je došla
5 pod komandu čovjeka po imenu Ljuban Ećim, je ta koja će počinuti neke od
6 najtežih zločina u Autonomnoj Regiji Krajina. Pokazat ćemo vam kratak odlomak te
7 parade i skrećemo vam pažnju na naoružanje koje je bilo na raspolaganju
8 specijalnoj policiji u Banjaluci.

9 [Gleda se video-snimak]

10 GĐA KORNER: [simultani prevod] Tu su obuhvaćene jedinice i policajci
11 koji su došli iz nekih drugih podstanica. Helikopteri. I kao što možete vidjeti,
12 plave uniforme. Ja sam malo ubrzala tako da imate izvjesnu predstavu o broju
13 ljudi i opremi koji su bili na raspolaganju. Možda ne previše disciplinovani, s
14 obzirom na to da su mahali ljudima u gomili. I ovdje vidimo policijska vozila.
15 Dakle, ono što smo vidjeli bili su: tenkovi, oklopni transporter, helikopteri,
16 ljudstvo i naoružanje. Mislim da je to dovoljno.

17 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner, rekli ste da ćemo
18 vidjeti optuženog Stanišića na onom prethodnom video-snimku. Možda sam Vas
19 pogrešno shvatio, ali moje pitanje se odnosi na oba video-snimka. Da li smo
20 mogli vidjeti gospodina Stanišića i na jednom od dva video-snimka koji su
21 pokazani danas poslije podne?

22 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ne, ne. Ne vidi se na video-snimku.
23 Mislim da ne postoji nikakvo neslaganje da je on bio tamo na paradi. On,
24 naravno, nije marširao na paradi, a on nije ni na video-snimku sa sjednice od
25 12. maja. I ustvari kada je s njim Tužilaštvo obavilo razgovor on je negirao da

26

27

28

29

30

1 je prisustvovao sjednici Skupštine od 12. maja, a mi trenutno nemamo nikakve
2 dokaze kojima bi protivrječili tome na temelju dokumenata ili video-snimka.

3 SUDIJA HARHOFF: /prevod engleskog transkripta_ "U redu. Hvala."/

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ali ako je sporno to da je on
5 prisustvovao paradi, sigurna sam da je to sporno, gospodin Zečević bi me već na
6 to upozorio. On je bio prisutan na paradi koja je održana dan prije 12. maja.

7 Prije nego što pređem na same zločine, odnosno kratku skicu onoga što se
8 desilo, dozvolite da Vam navedem neke izvore dokaza u ovom predmetu. Iskazi
9 svjedoka su prije svega iskazi žrtava zločina. Ogromna većina njih je već
10 svjedočila na ranijim suđenjima i prema tome Pretresno vijeće će imati vrlo
11 ograničenu mogućnost da ih čuje uživo. Mnogi se uopšte neće saslušati ovde u
12 smislu da su njihovi iskazi već postali dio spisa na temelju pravila 92bis.
13 Naravno, posljedica toga je da se sada naglasak ovog suđenja, kao posljedica
14 dokaza koje već imamo ovde, usmjerava na akcije optuženih i njima podčinjenih i
15 može se činiti da su patnje žrtava ignorisane. Mi jednostavno želimo da to
16 kažemo jer mi znamo, a možda javnost ne zna, da na ovakvom suđenju mora uvijek
17 da se uspostavi ravnoteža između dužine i trajanja suđenja i prava žrtava da
18 budu saslušani. Mi nemamo nikakvih sumnji da svaki od pripadnika Pretresnog
19 vijeća će pročitati iskaze i ono što se desilo žrtvama neće biti zaboravljeno
20 iako možda u ovom trenutku se čini da je percepcija javnosti u vezi s tim uvijek
21 očigledna.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Drugi će biti očevici zločina. To su oni koji nisu bili dio tih zločina
2 niti bilo kojeg zločinačkog poduhvata. Među njima su predstavnici međunarodne
3 zajednice koji su bili prisutni nekim od ovih događaja.

4 Takođe ćemo čuti svjedočenje učesnika u krivičnom poduhvatu. Mogu li
5 nešto o tome reći? Oni koji spadaju u kategoriju učesnika, koji su radili bilo u
6 MUP-u ili u VRS-u ili organima Vlade, bilo na republičkom ili opštinskom nivou,
7 su neophodni da bismo imali adekvatnu sliku događaja u ovom predmetu. Ja želim
8 odmah da upozorim da će oni u mnogim slučajevima biti svjedoci koji će
9 oklijevati da svjedoče. Oni možda imaju svoje vlastite razloge za svjedočenje.
10 Možda su njihovi razlozi da umanje i svoje učešće ili učešće drugih. I možda će
11 biti trenutaka kada ćete vi doći do zaključka da oni govore istinu o nekim
12 pitanjima, a o drugim ne govore. Ali naravno, na Vijeću je da procijene nakon
13 što sasluša njihov iskaz.

14 I na kraju, naravno, izvest ćemo dokaze putem dokumenata i vještaka o
15 političkim vojnim i policijskim aspektima ovog predmeta i onih koji su obavili
16 analize posljedica ovog zločinačkog poduhvata, dakle oni koji su se bavili
17 ekshumacijama i takođe raseljavanjem stanovništva.

18 Mogu li sada preći na same zločine u opštinama i učešće MUP-a Republike
19 Srpske? Tri dana nakon Skupštine od 12. maja Mićo Stanišić je izdao naređenje da
20 pripadnici MUP-a treba da se organizuju u ratne jedinice. 15. maja naređenje:

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 "1. Prema odluci kompetentnih organa Srpske Republike Bosne i
2 Hercegovine..." da proglase neposrednu ratnu opasnost, to smo vidjeli jučer,
3 "...svi ovlašteni zvaničnici Ministarstva unutrašnjih poslova Srpske Republike
4 Bosne i Hercegovine treba da budu organizovani u vojne jedinice, odrede, vodove,
5 čete, bataljone i tako dalje, u svrhu odbrane teritorije Srpske Republike Bosne
6 i Hercegovine."

7 Ono što je potrebno još da pogledamo iz ovog dokumenta je potpis Miće
8 Stanišića i pečat na dnu dokumenta.

9 Karakteristika ovog predmeta je da su se policija, pripadnici MUP-a
10 podijelili na one koji su u gradovima i selima održavali red i izvršavali, i
11 trebali da izvršavaju, policijske dužnosti kako ih mi shvatamo i one koji su
12 bili angažovani u borbama zajedno sa VRS-om. Oni koji su bili angažovani u
13 borbama, oni su bili pod komandom vojske. Inače, kada se bavimo onim što bismo
14 nazvali normalnim policijskim postupkom, onda su oni bili potpuno pod komandom i
15 naređenjima ministra unutrašnjih poslova i njemu podčinjeni.

16 Istog tog dana, dakle, 16. maja, Mićo Stanišić je imenovao sve svoje
17 načelnike centara službi bezbjednosti i imenovao Milenka Karišika za načelnika
18 policijskog odreda specijalne jedinice policije. Sljedećeg dana... Izvinjavam
19 se, ranije sam rekla 16., a ono je bio 15. maj. Dakle, sljedećeg dana 16. maja
20 on je naredio svim šefovima, načelnicima centara da ostavljaju dnevne
21 izvještaje. Dan nakon toga on je tražio da zna da li se izvršilo njegovo
22 naređenje od 15. maja. Dakle, to sve dolazi od Miće Stanišića. On ne samo da je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izdao naređenja, on ih je čak i podsjećao da moraju da izvršavaju ta naređenja.
2 Ako pogledamo na brzinu ta dokumenta, 16. maja on šalje naređenje centru službe
3 bezbjednosti, načelniku lično, i kaže:

4 "U svjetlu zadataka koji su rezultirali iz naređenja ministra
5 unutrašnjih poslova od 15. maja, a u svrhu da se nadziru borbene operacije,
6 redovne aktivnosti organa unutrašnjih poslova i da bi se prikupila dokumentacija
7 o zločinima protiv srpskog stanovništva..."

8 I to je tema koju ćete vidjeti kasnije. Naređenje da se vrše istrage, ja
9 ću se tom temom baviti kasnije, dakle, naređenje da se istražuju zločini koji su
10 počinjeni protiv Srba, a kasnije, ratni zločini počinjeni protiv Srba. Vrlo
11 rijetko da se vodi istraga o zločinima počinjenim generalno protiv stanovništva.

12 I dalje nastavlja:

13 "... Izvještaji putem faksa se moraju svakodnevno dostavljati
14 Ministarstvu unutrašnjih poslova Srpske Republike Bosne i Hercegovine."

15 Ostatak dokumenta pokazuje šta treba da bude u tim izvještajima.

16 I da pogledamo samo tačku 4. Tu je: "Ratni zločini". Rimsko IV,
17 izvinjavam se. Ponovo se kaže:

18 "Ove aktivnosti moraju obuhvatiti prikupljanje informacija i dokumenata
19 o ratnim zločinima protiv Srba."

20 Pogledajmo sada sljedeći dokument. 17. maj, prvi paragraf:

21 "Pošaljite nam izvještaj o mjerama poduzetim po naređenju ministra,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 strogo povjerljivim" broj taj i taj, "od 15. maja."

2 Dakle, dva dana kasnije on šalje podsjetnik.

3 Preuzimanje vlasti od strane rukovodstva bosanskih Srba u opštinama koje
4 su bile meta da postanu dio njihove države, posebno u onim opštinama gdje Srbi
5 nisu bili većina, dakle, Varijanta B, slijedilo je isti obrazac. Sva ta pitanja
6 na koja se pozivamo su pitanja o kojim se toliko mnogo raspravljalo na raznim
7 suđenjima, da su dio presuđenih činjenica. Srpsko stanovništvo, kao što sam juče
8 pomenula, se tajno naoružavalo i osnovane su skupštine opština, srpskih opština
9 i krizni štabovi. Širila se propaganda da bi srpsko stanovništvo povjerovalo da
10 su počinjena zvjerstva protiv njih i da su ih počinili pripadnici nesrpskog
11 stanovništva. Mi smo izabrali samo jedan od mnogih primjera. Ovo je štampano u
12 *Informatoru* Srpske Demokratske Stranke Sanski Most. I ako pogledate 3. stranicu,
13 počinje riječima:

14 "Draga braćo Srbi.

15 Da li znate da su naši krvožedni neprijatelji u zaveri protiv nas?

16 Ono što imaju na umu je da nam iskopaju oči, da nam tijelo isjeku na
17 komade, da siluju žene i djevojke pred našim najdražim, da nas obrežu i da nas
18 jednostavno slome samo zato što smo Srbi.

19 Nemojte misliti da će bilo čija porodica biti pošteđena. Ovi monstrumi
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 su spremni da počine te zločine i da siluju srpske žene samo zato što su Srbi.

2 Uskoro će pokazati svakom svoja strašna oružja, srbosjeke, mačeve iz
3 Drugog svjetskog rata, čekiće i slično.

4 Pristojni ljudi se tresu od straha..."

5 I onda navode primjer.

6 Nama se čini nemogućim ovdje u sudnici da bi bilo ko mogao da povjeruje
7 u takve besmislice, ali ovdje je riječ o seoskom stanovništvu koje nije
8 obrazovano niti sofisticirano i spremno je, već je bilo spremno da vjeruje da to
9 može biti istina. Mnogi predstavnici međunarodne zajednice koji su tamo radili,
10 posebno oni koje je tamo poslala evropska zajednica kao posmatrače, primijetili
11 su koliko se širila propaganda i koliko su glasine postale činjenica i to vrlo,
12 vrlo brzo.

13 Podignuti su kontrolni punktovi na kojima su bili vojnici bosanski Srbi,
14 pripadnici MUP-a i pripadnici takozvanih paravojnih formacija, ponekad lokalni
15 Srbi, a ponekad ljudi koji su dolazili iz drugih dijelova Bosne ili čak iz
16 Srbije. Među njima su možda najpoznatiji su ljudi Kapetana Dragana, arkanovci,
17 Beli orlovi, Vukovi /prevod engleskog transkripta: "Vukovi s Vučjaka"/.

18 Značaj MUP-a u ovom planu se može vidjeti u činjenici da je preuzimanje
19 vlasti u opštinama obično počinjalo zauzimanjem stanica javne bezbjednosti.
20 Zatim se tražilo polaganje zakletve o lojalnosti i onda su se otpuštali

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pripadnici koji nisu bili Srbi. Naređenja za razoružavanje bi izdao krizni štab
2 SDS-a čiji su pripadnici bili bosanski Srbi u toj opštini. Nakon toga, zavisno
3 od prirode te opštine, povećao bi se nivo nasilja. Nesrpska sela i dijelovi
4 grada su bili napadani kombinovanim snagama vojske MUP-a i ponovo paravojnim
5 snagama. Napadi su obično počinjali granatiranjem područja ili sela, a nakon
6 toga bi stigli naoružani ljudi u uniformama.

7 Oni koji nisu bili ubijeni u napadima ili kada su snage ušle, bili su
8 pohapšeni, okupljeni na jednom mjestu, muškarci, žene i djeca. Nenaoružani
9 muškarci su bili streljani, negdje na licu mjesta, a negdje su odvedeni na drugo
10 mjesto. Oni koji su preživjeli odvođeni su u improvizovane pritvorske objekte.
11 To je uključivalo površinske kopove rudnika koji nisu korišteni, industrijske
12 komplekse, fudbalske stadione, škole kao i policijske stanice i stvarne zatvore.
13 Policija je davala stražu za mnoge, ako ne i sve ove objekte. Uslovi tamo su
14 bili uglavnom strašni. Pretrpani, bez hrane, bez vode, bez sanitarnih čvorova,
15 bez zdravstvene brige. Ako je i bila, bila je ograničena. Sve to je bio standard
16 za ove objekte. Stražari i oni kojima je bilo dozvoljeno da uđu u ove objekte su
17 premlaćivali logoraše i to je takođe bila rutina. Neka od tih premlaćivanja su
18 bila toliko teška da su izazivala smrt. Žene koje su držane u ovim objektima,
19 barem neke od njih, su silovane.

20 Dolazilo je do masovnih ubistava tokom prebacivanja do i od objekata i
21 barem jednom, ako ne i češće, u samom objektu, u logoru Keraterm u Prijedoru.
22 Logoraši u prostoriji 4 su svi pobijeni mitraljezom. Pljačka i uništavanje
23
24
25
26
27
28
29
30

1 imovine, gotovo uvijek su usljedili bi nakon napada. Razaranja vjerskih i
2 kulturnih objekata također se dešavalo tokom tog vremena, i to ne samo na onim
3 mjestima gdje je došlo do samih borbi, nego i čak, na primjer, mjesta poput
4 Banjaluke, koja je bila pod kontrolom Srba. I tamo su također džamije dignute u
5 zrak.

6 U mjestima gdje nije bila potrebna tolika sila da bosanski Srbi zauzmu
7 vlast, na primjer u Banjaluci, nesrbi su izgubili svoje poslove i bili su
8 izloženi cijelom nizu diskriminatornih mjera. Najekstremnije takve mjere
9 ilustrira dokumenat koji je izdao Krizni štab u Čelincu. To je bilo odmah do
10 Banjaluke. Ima drugih sličnih primjera u ovom predmetu. Datum je 23. jul i to je
11 odluka o statusu nesrpskog stanovništva općine Čelinac. Član 1:

12 "Izvođenje borbenih operacija na teritoriju općine Čelinac i šire dovelo
13 je do osnovnih razloga da se nesrpskom stanovništvu općine Čelinac dade
14 specijalni status sa jasno definiranim pravima, obavezama i odgovornostima."

15 I George Orwel mogao bi se ponositi ovakvom formulacijom: "specijalni
16 status sa izričitim pravima, obavezama i odgovornostima".

17 Vidite da se tu navode poimenice svi oni ljudi na koje se to odnosilo, a
18 kao što se vidi iz prezimena, sve su to bili Muslimani.

19 Na sljedećoj strani piše da se oni "smatraju osobama koje su se ranije
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 negativno ponašale i na taj se način kompromitirale, čime su naudili srpskom
2 narodu, zbog čega im se daje drugačiji status od drugih nesrpskih stanovnika."

3 Imaju pravo da žive bez ometanja i na zdravstvenu zaštitu, međutim, bit
4 će im dopušteno da napuste teritorij pod uslovom da njihov odlazak bude
5 organiziran.

6 I član 5:

7 "Do daljnje obavijesti građani člana 1:

8 Ne smiju se kretati Čelincom između 16.00h i 06.00h.

9 Ne smiju se zadržavati na ulici...

10 Ne smiju se kupati u rijekama...

11 Ne smiju putovati bez dozvole...

12 Ne smiju posjedovati nikakvo oružje..."

13 To je bilo zapravo nepotrebno jer do tog trenutka su već svi nesrbi bili
14 razoružani. Bilo im je:

15 "Zabranjeno kretanje i upotreba automobila.

16 Sakupljanje u grupama od više od trojice ljudi..."

17 I tako dalje, i tako dalje.

18 I onda u članu 6 piše da moraju:

19 "Uredno se pojavljivati na poslu koji proizlazi iz radne obaveze."

20 Kada je nesrpsko stanovništvo bilo prisiljeno da ode, bili su prisiljeni
21 potpisati dokument u kojem su naveli da dobrovoljno svoju imovinu ostavljaju
22 srpskoj državi. Odlazili su vlakovima ili autobusima i od njih su oduzimale

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dragocjenosti prije i tokom putovanja. I na kraju, kao što je bilo planirano,
2 bilo "dobrovoljno" ili prisilom, stotine hiljada nesrba napustile su teritoriju
3 Republike Srpske.

4 To je dakle jedna opća slika. A sada bih željela da se skoncentriramo na
5 jednu konkretnu općinu kako bismo malo detaljnije pokazali što se tamo događalo.
6 Ta općina je Kotor Varoš.

7 U popisu iz 1991. u Kotor Varošu je živjelo skoro 37.000 Srba, 38.1%,
8 30% bilo je Muslimana, a 29% Hrvata. Znači, Srbi su tamo imali neznatnu većinu,
9 ali ne dovoljno. Taj se rascjep se takođe mogao vidjeti na izborima godine 1990.
10 kada je SDS dobio najveći broj glasova, ali ne i jasnu većinu, što znači da se
11 njih moglo nadglasati ukoliko bi se HDZ i SDS udružili protiv njih zajedno
12 prilikom glasanja. Sada možete vidjeti kartu Kotor Varoši. Ona je spadala u
13 područje Krajine. Tu su i fotografije više lokaliteta o kojima ćete više čuti
14 tokom suđenja: pilana, katolička crkva, zgrada stanice javne bezbjednosti,
15 medicinski centar i zatvor.

16 Ako pogledamo kartu na kojoj se vidi... oprostite, samo trenutak.

17 Evo vidite, ovdje se vide sela u općini i to po većinskom stanovništvu.
18 Vidite ljubičastom bojom srpska sela, zelenom bojom muslimanska i crvenom bojom
19 hrvatska sela. A ako pogledamo i sam Kotor Varoš, grad. Vidimo /u engleskom
20 transkriptu: "Hanifici"/, Daboviće /u engleskom transkriptu: "Dabovci"/ ovdje,
21 Maslovar. I to je mjesto, iako sam možda pogriješila, mjesto gdje je rođen
22 Stojan Župljanin. U svakom slučaju, on je rodom iz Kotor Varoši, a jedan
23
24
25
26
27
28
29
30

1 njegov rođak, Slobodan Župljanin, bio je kapetan u jedinici JNA, 122.
2 pješadijskoj brigadi koja je pokrivala to područje i koja će igrati ulogu u
3 događajima koji su uslijedili. Vidjet ćete to na jednoj snimci koju ćemo za koji
4 trenutak pokazati.

5 Ante Mandić, predsjednik stranke HDZ u Kotor Varoši, postao je
6 predsjednik Skupštine općine. Željko Đukanović, predsjednik SDS-a u Kotor Varoši
7 postao je predsjednik Izvršnog odbora općine. Stranka SDS u Kotor Varoši je
8 sudjelovala u osnivanju zajednice općina Bosanske Krajine.

9 Evo, opet se moram prekinuti. Jučer mi je, naime, skrenuta pažnja da sam
10 se koristila sa jako mnogo skraćenica. Moram Vam reći da uz naš predraspravni
11 podnesak ide jedan puni popis skraćenica, a takve popise možete naći i u raznim
12 ekspertskim izvještajima. Ako me jučer niste mogli pratiti, vjerojatno niste,
13 onda postoji način, evo ga, da se tome nađe lijeka.

14 SDS je vjerno slijedio uputstva od 19. decembra, Varijanta A i B.
15 Osnovali su Skupštinu i u februaru 1992. odlučili se pridružiti i ARK-u, iako su
16 već ranije bili prisustvovali sastancima prethodnice ARK-a. Na ekranima pred
17 Vama možete vidjeti tu odluku od 7. februara:

18 "Ovime se odlučuje da će srpska općina Kotor Varoš postati dio Autonomne
19 Regije Krajina."

20 No, naravno u februaru nije postojala srpska općina Kotor Varoš.
21 Postojala je jednostavno, općina Kotor Varoš u okviru bosanske države.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 U martu 1992. započeli su incidenti nasilja. Jedan vrlo ozloglašeni takav
2 incident je da je jedan rezervist JNA ustrijelio jednog Muslimana što je
3 rezultiralo time da su mještani Vrbanića, većinski muslimanskog sela, postavili
4 blokade na cesti. Situacija se pogoršala i 18. marta 122. brigada i druge
5 jedinice razmještene su u šire područje Skender Vakufa i Maslovara. U aprilu
6 1992. oružje je uklonjeno iz skladišta teritorijalne obrane u Kotor Varoši i
7 prevezeno u Banjaluku. U vezi s tim bilo je i protesta, ali ti protesti ništa
8 nisu ishodili. Tokom maja je 5. krajiški korpus, koji je kasnije postao 1.
9 krajiški korpus, a kojim je zapovijedao general Talić, počeo još više svojih
10 snaga razmještati u tom području. U martu i aprila jedna grupa srpskih
11 policajaca iz Kotor Varoši je otišla u Banjaluku na nešto što se zvalo
12 specijalna obuka.

13 9. juna 1992. Miloš je poslao jedan izvještaj. Vidite što ovdje piše...
14 Miloš je bio čovjek iz SNB u Banjaluci. Tu piše:

15 "Na osnovu naših prijedloga i prijedloga drugih SDS će uskoro započeti
16 sa operacijom kojoj je cilj zauzimanje vlasti u području Kotor Varoši i
17 smirivanja nacionalnih napetosti u stanici javne bezbjednosti Kotor Varoš i
18 drugim organima. Dok ova operacija traje, pojedinci koji posjeduju
19 neregistrirano oružje ili oni koji su ih dobili od HDZ-a ili SDA, moraju predati
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to oružje. Ovu operaciju treba izvesti na sinkronizirani način uz pomoć
2 centralne stanice bezbednosti /u engleskom transkriptu: "CSB"/ u Banjaluci. Mi
3 ćemo vas obavještavati o svemu na vrijeme."

4 Sjetit ćete se da kad smo jučer gledali ono naređenje o uniformama i
5 policijskim stanicama, oni su rekli "uz izuzetak Kotor Varoši i Prijedora".

6 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Kome je poslan taj izvještaj?

7 GĐA KORNER: [simultani prevod] Poslan je načelniku SNB-a, a to je, čini
8 mi se, tada već bio Kasić u Centru službe bezbjednosti Banjaluka. On je
9 odgovarao Stojanu Župljaninu.

10 11. juna, a nije nimalo slučajno da je to bio prvi dan Bajrama,
11 muslimanskog praznika, 122. brigada i pripadnici specijalne policije iz CSB-a
12 Banjaluke sudjelovali su u zauzimanju vlasti u gradu Kotor Varoš, u Vrbanjcima i
13 Daboviću /u engleskom transkriptu: "Dabovci"/. Muslimanima je rečeno da predaju
14 oružje. To je obuhvaćalo i zauzimanje stanice javne bezbjednosti kojoj je na
15 čelu bio Savo Tepić, jedan Srbin, koji je na to mjesto imenovan u aprilu 1992.
16 Prema iskazu jednog očevica, Tepić je u to vrijeme svakodnevno dobivao
17 instrukcije od Stojana Župljanina.

18 Istog dana SDS je formalno, otvoreno proglasio postojanje svog Kriznog
19 štaba kojemu je na čelu bio Đukanović. Neki su Muslimani uspjeli napustiti grad
20 i upozoriti druga sela o tome što se dogodilo. Zamjenik komandira SJB, gospodin
21 Sadiković, Musliman, uspio je umaći i organizirati jednu malu grupu boraca koji
22 su pružali otpor u šumama, ali bez velikog efekta. 12. juna napadnuto je selo
23 Hrvaćani i to protuzračnim oružjem, minobacačima, haubicama i drugim oružjem.

24

25

26

27

28

29

30

1 Nakon toga uslijedili su napadi na druga sela tokom mjeseca juna. Samo dva sela,
2 Večići i Sokoline, uspjeli su se, nevjerovatno, održati sve do oktobra. Negdje
3 pred kraj juna jedna televizijska ekipa krajiške televizije snimila je akciju
4 koja se odigravala u Kotor Varoši. Sada ćemo to vidjeti.

5 Da, trebaju Vam slušalice za to.

6 [Gleda se video-snimak]

7 "KOMENTATOR: ... hrvatskih ekstremista. Glavni organizatori otpora u
8 ovim selima su poznati zločinci, Muhamed Berbić i Mehmed Sadiković. U svojim
9 redovima imaju dosta ranjenih, a rezerve hrane su na izmaku. Dojučerašnje
10 ustaško uporište Vrbanjci čvrsto se nalazi u rukama vojske Srpske Republike
11 Bosne i Hercegovine.

12 NEPOZNATI GOVORNIK: Ja ovom prilikom želim da istaknem da smo naišli na
13 izuzetnu saradnju i među tim ljudima..."

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja vjerujem da bi prevodioci to trebali
15 moći prevesti zato jer su dobili transkript na engleskom.

16 [Gleda se video-snimak]

17 KOMENTATOR: "... hrvatskih ekstremista. Glavni organizatori otpora u
18 ovim selima su poznati zločinci, Muhamed Berbić i Mehmed Sadiković. U svojim
19 redovima imaju dosta ranjenih, a rezerve hrane su na izmaku. Dojučerašnje
20 ustaško uporište Vrbanjci čvrsto se nalazi u rukama vojske Srpske Republike
21 Bosne i Hercegovine.

22 NEPOZNATI GOVORNIK: Ja ovom prilikom želim da istaknem da smo naišli na
23 izuzetnu saradnju i među tim ljudima, ali, nažalost, imali smo i u dva sela gde
24 smo uspjeli da se dogovorimo, ali smo doživili da je iz tih sela otvorena
25 paljba..."

26 GĐA KORNER: [simultani prevod] Možda bolje da stanemo. Ne znam da li me
27 prevodioci mogu čuti, međutim, oni bi to trebali imati. Ja bih lijepo molila,
28 ako možemo dobiti prijevod onoga što se govori.

29

30

1 No, ono što možemo napraviti je to da vidimo sliku. Radi se najviše o
2 vizualnom efektu, a mi ćemo onda objasniti tko su ljudi koji govore. A kasnije
3 kada budemo izvodili dokaze o Kotor Varoši, pobrinut ćemo se da prijevod bude
4 organiziran na pravilan način. Ja ću jednostavno kazati tko govori. Molim da se
5 to sada pusti.

6 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Prevodioci kažu da misle da su sada
7 pronašli pravu stranu.

8 [Gleda se video-snimak]

9 "KOMENTATOR: ... takvih ekstremista. Glavni organizatori otpora u ovim
10 selima su poznati zločinci Muhamed Berbić i Mehmed Sadiković. U svojim redovima
11 imaju dosta ranjenih, a rezerve hrane su na izmaku. Dojučerašnje ustaško
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 uporište Vrbanjci čvrsto se nalazi u rukama vojske Srpske Republike Bosne i
2 Hercegovine.

3 NEPOZNATI GOVORNIK: Ja ovom prilikom želim da istaknem da smo naišli na
4 izuzetnu saradnju i među tim ljudima, ali, nažalost, imali smo i u dva sela gde
5 smo uspeli da se dogovorimo, ali smo doživili da je iz tih sela otvorena paljba
6 na jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova Srpske Republike Bosne i Krajine i
7 pripadnike moje jedinice na koje smo morali na adekvatan način i odgovoriti.

8 KOMENTATOR: Gospodine Brđanin, recite nam koji su razlozi Vašeg dolaska
9 i kako ocjenjujete posljednje događaje na području kotorvaroške opštine?

10 G. BRĐANIN: Da Vam kažem, moja je obaveza, kao predsjednika Kriznog
11 štaba Autonomne regije, da obiđem sva ratišta. Moram priznat da sam najčešće bio
12 u koridoru na prolazu u Srbiju, ali jednostavno, dolazak... razlog dolaska je
13 taj što moram izvjestit svakog ponedjeljka sve predsjednike kriznih štabova kakva
14 je politička situacija na ovom području. Mi moramo očistiti naše područje, gdje
15 svakako spada i Kotor Varoš, Jajce, a najvažnija je bitka koja se vodi i koju
16 sam juče posjetio, to je prodor za Srbiju. Jednostavno, vidimo i sami da više
17 nema pregovora sa onima koji sa nama ratuju. Oni koji su uzeli oružje u ruke
18 moraju biti poraženi, predati ga. I ovdje mora zavladatai totalna srpska vlast.

19 Mi smo i od strane političkih struktura tražili da se preduzmu sve mjere
20 da se izbjegne s... eventualno konfliktne situacije gdje bi moglo da dođe do
21 rušenja objekata, gdje bi moglo da ginu ljudi i tako dalje. Međutim, moram reći
22 da druga strana, bar djelimično je prihvatila takvu našu aktivnost, ali jedan

23
24
25
26
27
28
29
30

1 broj ekstremista se odmetnuo i on ne želi da se stavi pod kontrolu, niti želi da
2 vrati oružje.

3 NEPOZNATI GOVORNIK: Ova iznenadna posjeta krajiškog rukovodstva srpskim
4 borcima svjedoči o sinhronizovanoj saradnji..."

5 PREVODILAC: Ovo je bio Stojan Župljanin.

6 "STOJAN ŽUPLJANIN: ...nici srpskih oružanih formacija pored aktivnosti
7 na oslobađanju srpskih teritorija neposredno su uključeni i u uspostavljanje
8 koridora prema Srbiji kao jednoj od najvećih operacija u istoriji srpskog
9 naroda.

10 NEPOZNATI GOVORNIK: ... srpska branioca, a više od 65 ih je ranjenih.
11 Samo u prošloj sedmici na ovom području, uglavnom u selima Večići, Vranići,
12 Sokoline i Rujevica, poginulo je 17 vojnika i pripadnika specijalnog odreda
13 milicije, a sinoć i pukovnik Milan Stevilović, načelnik odjeljenja za
14 obavještajno bezbjednosne poslove 1. krajiškog korpusa i Stevan Marković,
15 načelnik odjeljenja za miliciju u banjalučkoj stanici javne bezbjednosti te
16 Obrad Bubić, prva... privatni zanatlija iz Kotor Varoša, dok je vozač Novo
17 Petrušić uhvaćen i odveden. Također juče u popodnevnim satima, gađan iz snajpera
18 iz Kotora, s lijeve strane Vrbanje u Kotor Varošu je poginuo Đuro Eškić, radnik
19 Proletera.

20 U čišćenju terena u muslimansko-hrvatskim selima na području opštine
21 Kotor Varoš, najžešće borbe prošle nedelje vođene su upravo u selu Večići. U
22 završnim operacijama u sadejstvu vojske Srpske Republike BiH i specijalnih
23 odreda milicije, juče i danas učestvovala je i avijacija Srpske Republike Bosne
24 i Hercegovine gađajući po odabranim ciljevima neprijatelja. Na strani
25 muslimansko-hrvatske paravojske broj poginulih i prešao je cifru od 300 dok je
26 ranjenih mnogo više. Samo u jučerašnjim i današnjim borbama muslimansko-hrvatski
27 ekstremisti imali su više od 100 ranjenih... poginulih i oko 200 ranjenih. Svoje

28

29

30

1 civile, muslimanske žene, djecu i starce koje ekstremisti drže kao taoci /sic/
2 muče ih i ubijaju. Mučki iz zasjede, sinoć između 16.00 i 17.00 sati u predjelu
3 sela Rujevica na putu Maslovare - Kotor Varoš neprijateljski zlikovci na
4 zvjerski način masakrirali i lišili su života Stevana Markovića."

5 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Upravo sam pročitao ovo što su prevodioci
6 na engleski rekli i meni se čini da ovdje nije pročitano ono što je bilo
7 govoreno na traci. Mislim da je kontekst ove druge video-trake sasvim različit
8 od onoga što su čitali prevodioci.

9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala, gospodine Zečević.

10 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mi smo ovo provjerili jer postoji pauza,
11 ali to je sve Kotor Varoš. Postoje i drugi dijelovi te trake koju sada nemamo
12 vremena gledati danas poslijepodne, a na kojima se vidi i kapetan Stojan
13 Župljanin, ranjen. No to ćemo riješiti kasnije.

14 No, mi jednostavno želimo pokazati, i postoje svjedočenja svjedoka koji
15 će ovdje govoriti, da su, pogotovo u Večićima, korišteni avioni, da je bilo
16 bombardiranja.

17 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] U svakom slučaju, Vaša uvodna riječ
18 nije dio dokaza, prema tome možete ići dalje.

19 GĐA KORNER: /prevod engleskog transkripta: "Da, naravno."/
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kao što sam već rekla, napadi su slijedili isti obrazac. Nakon
2 bombardiranja snage bosanskih Srba ušle bi u sela i nakon toga opljačkale i
3 zapalile kuće. Preživjeli su zarobljeni i odvedeni u zatočeničke objekte.

4 Dolazilo je i do ubistava. Najozloglašeni slučaj odigrao se krajem
5 juna ispred medicinskog centra u Kotor Varoši. Tamo je doveden jedan broj
6 muslimanskih muškaraca koje su onda tamo pretukli pripadnici MUP-a Kotor Varoši
7 i specijalne policije iz Banjaluke, kao i vojnici. Nakon tih premlaćivanja 12-15
8 tih muškaraca je ubijeno. Jedan od svjedoka tog događaja identificirao je jednog
9 od ubica kao pripadnika MUP-a jer ga je poznao.

10 Zatočenički objekti u Kotor Varoši obuhvaćali su osnovnu školu u
11 Maslovarama, stanicu javne bezbjednosti, zatvor u Kotor Varoši, školu u Kotor
12 Varoši i pilanu. Nešto ugledniji ljudi odvođeni su u Centar službe bezbjednosti
13 u Banjaluku. U svim tim objektima zatočenici su izloženi raznim vrstama
14 zlostavljanja, od ponižavanja, premlaćivanja do mučenja. A u pilani gdje su
15 držane žene, mnoge su silovane. Stražari u tim objektima uglavnom su bili
16 pripadnici MUP-a.

17 Specijalna policija iz Banjaluke, a posebno tri pripadnika specijalne
18 policije, Ljuban Ećim, Slobodan Dubočanin - vidjeli ste to ime već među kriznim
19 štabovima - i Zdravko Samardžija, zauzimaju posebno istaknuto mjesto u zločinima
20 počinjenim u Kotor Varoši. Krizni štab je vrlo dobro znao što se dešavalo kao i
21 Stojan Župljanin. A i general Talić jer je primao dnevne borbene izvještaje.

1 Krizni štab sastajao se gotovo svakodnevno, ponekad čak i dva puta na dan, u
2 zgradi koja se nalazila tek nekoliko metara od stanice javne bezbjednosti i oni
3 su mogli čuti krike zatvorenika koje su tukli. Zapisnici sa njihovih sastanaka
4 zabilježili su njihovo znanje iako na jedan pomalo razrijeđeni način, da se tako
5 izrazim.

6 Evo, da pogledamo nekoliko primjera. Mi smo uspjeli pronaći više takvih
7 zapisnika u Kotor Varoši. 21. jun, sastanak na kojem Savo, a to je Savo Tepić je
8 tu:

9 "Naglasio problem nedostatka ljudstva za specijalnu obuku za policiju."

10 Zaključeno je da Savo treba pozvati Ljubana, to je Ljuban Ećim, ili
11 Zdravka, to je Zdravko Samardžija na sljedeći sastanak Kriznog štaba, a također
12 mu je dano zaduženje da: "Stojana Župljanina obavijesti o problemima sa kojima
13 se susrećemo kao i da zakaže sastanak na kojem, pored pripadnika Kriznog štaba
14 trebaju biti i Brđanin, Peulić i drugi nadležni ljudi."

15 Tri dana kasnije, 24. juna inspektor Pejić obavještava Krizni štab o
16 radu službe bezbjednosti i rezultatima ispitivanja privedenih osoba. On je
17 predložio da se jedna sjednica Kriznog štaba posveti problemu zatočenih ljudi.
18 Nakon diskusije o radu stanica javne bezbjednosti zaključeno je da Krizni štab
19 nema nikakva prava da se miješa u profesionalni posao policije i vojske i da
20 nitko ne želi preuzeti na sebe sigurnost i stvaranje uslova za potpunu sigurnost

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 na teritoriju općine Kotor Varoš."

2 Dakle, to se nadovezuje na ono što sam jučer rekla. Oni su prihvatili da
3 postoje razni lanci vlasti unutar policije i vojske u koje se oni nisu mogli
4 miješati iako su naravno mislili iznijeti neke prijedloge.

5 Zatim, 26. jun, dva dana kasnije, potpukovnik Peulić iz VRS-a je iznio
6 svoj izvještaj.

7 "Savo Tepić je Krizni štab obavijestio o posljednjim događajima u
8 stanici javne bezbjednosti i rekao da je njegov utisak da su mnogi pripadnici
9 specijalne jedinice ponašaju bez ovlaštenja..."

10 Tu se vrlo, vrlo blago izrazio.

11 "...ali nitko ih se ne usudi iskritizirati zbog toga što prijete
12 ljudima."

13 Zatim:

14 "Doktor Gajanin je obavijestio Krizni štab o situaciji u vezi sa žrtvama
15 i obavijestio što se dogodilo u prostorijama zdravstvenog centra, a što su
16 učinili pripadnici specijalne jedinice. On je to pokušao spriječiti, ali su ga
17 oružjem natjerali da ode. Neđo Đekanović", predsjednik Kriznog štaba, "sinoć je
18 rekao da je on Dubočaninu rekao sve što se dogodilo u zdravstvenom centru u
19 gradu i da ga je on uvjerio da će se to spriječiti."

20 Drugim riječima, postojalo je jasno saznanje o tome da su se dešavali
21 zločini.

22 "On je također rekao da se sva ta pitanja moraju razjasniti, a pitanja
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koja su dobijena o ponašanju specijalne jedinice na sastanku sa Stojanom
2 Župljaninom, načelnikom CSB-a, koji je zakazan za sutra. Žarko Mikić je rekao da
3 je Krizni štab raspravljao o ponašanju pripadnika specijalne jedinice nekoliko
4 puta i pokazao se nesposobnim da utiče na njih i zatražio od potpukovnika
5 Peulića da pomogne da se riješi taj problem..."

6 "Na kraju ovoga predsjednik je rekao da ono što je učinjeno juče ne
7 smije se ponoviti i ova vrsta ponašanja pripadnika specijalne jedinice i
8 pojedinaca na našoj strani je nešto čime se moramo baviti i što se mora staviti
9 pod kontrolu."

10 Ovo je jednostavno bio primjer upotrebe određenih formulacija, ali
11 mislim da nema potrebe da se dalje time bavimo. Ako pogledamo sljedeći sastanak
12 Kriznog štaba, 29. juni, tačka 2:

13 "U Domu zdravlja šestero ljudi je ubijeno, a 19 ranjeno."

14 Tako je zabilježeno ako je riječ o istinitom podatku /kako je
15 prevedeno/.

16 "Kada je riječ o aktivnostima pripadnika Kriznog štaba nakon zaključaka
17 koji su postignuti, svi koji žele da se ise iz Kotor Varoša treba da daju
18 izjavu nižem sudu, da ostavljaju svu nepokretnu imovinu društvenoj i političkoj
19 zajednici..."

20 Dalje se kaže:

21 "Pritvorenike treba držati u skladištu u pilani."

22 "I onda gospodin Gavrić da učestvuje u Kriznom štabu i preuzme
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odgovornost za organizovanje preseljavanja stanovništva."

2 Dakle, ovdje imamo sve: ubistva, iseljavanje i zatočeničke objekte.

3 I zatim, u petak 28. augusta, a gledaćemo kasnije nešto malo drugačije
4 dokumente, dakle, nešto kasnije je izvještaj kapetana Župljanina. I usred tog
5 paragrafa načelnik Tepić izvještava da je posjetio ogranak u Šipragama i
6 insistira da se objave imena policajaca koji su učestvovali u neovlaštenim
7 postupcima.

8 "Obavijestio je Ratno predsjedništvo da je na temelju instrukcija CSB-a
9 pripremljen prijedlog da ljude treba osloboditi iz zatvora..."

10 To se odnosi na dva pitanja. Prvo, tokom augusta, kao što ćemo čuti
11 prilikom izvođenja dokaza, Vlada na republičkom nivou je donosila izvještaje
12 čija je svrha bila da se pogledaju zatočenički centri i da se time, ustvari
13 pozabavi ljutnjom međunarodne zajednice zbog postojanja zatočeničkih centara.
14 Tako da se izdaje naređenje da se podnese izvještaj o broju zatvorenika i
15 slično. Druga stvar koju ovdje vidimo pokazuje da je Stojan Župljanin u CSB-u
16 imao ovlaštenje da naredi da se oslobode zarobljenici, čak i u Kotor Varošu.

17 I na kraju u ovoj grupi dokumenata, riječ je o dokumentu 1. krajiškog
18 korpusa. Oni su također redovno podnosili izvještaje i pod tačkom 4, "Situacija
19 na terenu" govori se o 20. lakoj pješadijskoj brigadi, to je ona koja je

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pokrivala Kotor Varoš i koja naglašava da se među stanovništvom razvija
2 neprijateljstvo zbog napada na /prevod engleskog transkripta: "muslimansko
3 selo"/ Koričane.

4 "Ista komanda je otkrila jednu ustašku grupu u kojoj je bilo 30 ustaša u
5 selu Bilice, blizu Kotor Varoša i preduzima mjere da ih uništi. CSB Banjaluka i
6 to specijalni odred ovog CSB-a koji se nalazi u području Kotor Varoša još se
7 nije pridružio 22. lakoj pješadijskoj brigadi i izaziva ozbiljne probleme na
8 terenu."

9 Dakle, svi smatraju da je riječ o javnom skandalu zbog ponašanja
10 specijalne policije iz Banjaluke.

11 Ustvari, toliko je bila postala zloglasna specijalna policija da je od
12 Stojana Župljanina zatraženo da se oni povuku. Ustvari, kao što ćemo vidjeti,
13 oni su i dalje djelovali krajem augusta. Možda bismo mogli da preskočimo neke od
14 ovih dokaza.

15 Možda da pogledamo dokument od 14. jula. Nešto malo se vraćamo unazad,
16 ali ovo je dokument od 14. jula. Ponovo je riječ o Kotor Varošu. U tački 1,
17 Ratno predsjedništvo je zaključilo da nije zadovoljno rezultatima koji su do
18 sada postignuti i trenutnom vojnom i bezbjedonosnom situacijom. I dalje je
19 zaključilo da treba hitno kontaktirati generala Talića i Stojana Župljanina kako
20 bi se informisali o njihovom nezadovoljstvu.

21 Pod tačkom 2:

22 "Aktivnosti koje se odnose na iseljavanje stanovništva nisu ispunile
23 očekivanja. Ovim se zadatkom mora baviti na mnogo bolje organizovan način. Treba
24 osnovati agenciju koja će se baviti ovim pitanjima."

25

26

27

28

29

30

1 24. juli, još uvijek se bavimo temom takozvanog preseljavanja
2 stanovništva, a mi kažemo da je ustvari riječ o prisilnom iseljavanju nesrba.
3 Možda se sjećate da smo čuli na drugim sastancima da je gospodin Gavrić trebao
4 da sastavi izvještaj i obavijesti Predsjedništvo o situaciji sa iseljavanjem,
5 brojem konvoja, brojem osoba koje su se iselile, profilom, transportom, uslovima
6 i tako dalje, i tako dalje

7 28. jula ponovo Krizni štab je znao kroz izvještaj načelnika SJB, znao
8 je da se:

9 "...oduzima novac osobama koje su se iseljavale, utvrđeno je da se to
10 radi i bez bilo čijeg naređenja, dakle na neovlašten način i može imati
11 negativne posljedice na operaciju i reputaciju sviju nas. Odlučeno je da novac
12 koji je konfiskovan na taj način će se koristiti da se pomogne porodicama
13 vojnika koji su poginuli i za druge osnovne troškove opštine."

14 Neki ljudi bi možda mislili da bi se novac trebao vratiti onima kojima
15 je ukraden.

16 I zatim, 28. juli, izvještaj Krajiškog korpusa, i tu se pokazuje da
17 ustvari postoji jedno mišljenje među organima vlasti u gradu Banjaluka i drugim
18 velikim gradovima postoji povećana potreba za odlaskom, i organizacija odlaska
19 hrvatskog i muslimanskog stanovništva. Mi smatramo da opštinske i regionalne
20 vlasti trebaju na tome još više raditi."

21 I onda 21. augusta, ratno predsjedništvo:

22 "...predsjednik Đokanović je ukazao pitanja i probleme koje treba
23
24
25
26
27
28
29
30

1 riješiti u smislu da pritisak i provokacije određenih pripadnika jedinice
2 specijalnih snaga, upućene direktno na muslimanske i hrvatske porodice kako bi
3 ih natjerali da napuste područje, treba da se zaustave; da pitanje šta činiti sa
4 nekoliko porodica iz Gornjeg Čepaka koje ne mogu ostati ovdje, ali oni su i
5 dalje u Čepaku i time se treba baviti, i da ubistvo para Oršulić treba
6 ispitati."

7 Specijalna policija je trebala da se povuče u julu, ali i dalje su
8 djelovali u augustu. Možda možemo da pogledamo dokument od 19. augusta, tačka 2:

9 "Slobodan Župljanin i Mane Tepić obavijestili su Ratno predsjedništvo o
10 situaciji na terenu, vojnoj situaciji i problemima.

11 Župljanin je također obavijestio Predsjedništvo o rezultatima sastanka
12 sa generalom Talićem, komandantom korpusa i šta je s njim dogovoreno."

13 Dakle, dobijamo cijeli izvještaj.

14 Prisilni transfer ili deportacija nesrpskog stanovništva je nešto što su
15 nadzirale opštinske vlasti, ali oni su bilježili sve svoje akcije kao da se one
16 izvode na temelju naređenja. Prvo, da pogledamo primjer dokumenta koji je morao
17 potpisati neko ko je napuštao tu teritoriju. Da pogledamo ta dva paragrafa.

18 "Ovim izjavljujem da dobrovoljno napuštam opštinu Kotor Varoš...

19 Želim da se iselim..." i tako dalje, i tako dalje

20 "... I ostavljam moju zemlju u Kotoru i moju uništenu kuću..."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I onda se kaže da neće se boriti protiv, odnosno, tužiti se
2 institucijama Srpske Republike /kako je prevedeno/.

3 I onda se u posljednjem paragrafu kaže:

4 "Ova izjava je data u tri identične kopije. Jedna je poslata Kriznom
5 štabu, jedna agenciji za raseljavanje stanovništva..."

6 Sjećate se da je rečeno da treba da se osnuje organizacija agencija.

7 "...i jedna autonomnoj regiji Krajina."

8 I na kraju u oktobru 1992. Ratno predsjedništvo u Kotor Varošu je
9 trajalo duže nego bilo gdje drugdje zato što su se stanovnici Večića tako dugo
10 držali. I vidjet ćete da Nedeljko Đokanović govori o predaji oružja, to ima veze
11 sa Večićima, i onda kaže:

12 "A kada je riječ o akciji predaje oružja i iseljavanja ljudi sa
13 teritorije Kotor Varoša, on je ukazao da su obavljene sve aktivnosti po
14 naređenjima Vlade i Predsjedništva Republike Srpske..."

15 Do 1994. godine kada je MUP Banjaluke obavio popis stanovništva, pregled
16 stanovništva, pokazalo se u odnosu na podatke iz 1991. koje sam Vam ranije
17 navela da je došlo do povećanja broja Srba. Ovo su približni podaci, a broj
18 muslimanskog stanovništva je pao sa 11.000, nešto malo preko 11.000, na manje od
19 2.000. A hrvatskog sa 10.000 na manje od 1.000.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Kada je riječ o kulturnoj baštini, imovini, dokazi će pokazati da su
2 gotovo sve rimokatoličke crkve i džamije u Kotor Varošu uništene 1992. godine.

3 Film koji ste vidjeli, kao što sam rekla, selo Večići se držalo do kraja
4 oktobra. 2. novembra, i Vi ste čuli komentar da oni znaju da su opkoljeni i da
5 ne mogu pobjeći. Dakle, 2. novembra grupa od 200 muškaraca je pokušala da
6 pobjegne, dok su se žene i djeca predali. Pali su u zasjedu i oko 150 ih je
7 zarobljeno, a ostali su ubijeni. Zarobljeni su odvedeni u školu u Grabovici
8 zajedno sa ženama i djecom koji su se predali. Kasnije su žene i djeca odvedeni
9 autobusima koje je obezbijedio Krizni štab, a muškarci su onda ubijeni od strane
10 pripadnika vojske. Nijedan pripadnik policije nije učestvovao u tom ubistvu i
11 zbog toga se za to ne tereti u ovoj optužnici. Međutim, to je ipak dio opšte
12 slike onoga što se dešavalo u ovoj opštini. Ubistva je zabilježio VRS u svom
13 dnevnom borbenom izvještaju od 4. novembra i zabilježena su u zapisniku sjednice
14 Kriznog štaba i zabilježeno je da je Đokanović, predsjednik, otišao u školu 5.
15 novembra kako bi pomogao u opisanom čišćenju stanovništva.

16 Možemo li... Sada smo malo detaljnije pogledali Kotor Varoš. Mogu li
17 sada da se osvrnem na druge primjere o kojima ćete čuti u ovom predmetu kada je
18 riječ o velikim ubistvima. U Prijedoru, preuzimanje vlasti i napadi koji su
19 zatim usljedili odvijali su se po istom obrascu kao u Kotor Varošu. Imena sela

1 postala zloglasna po tim akcijama, posebno Kozarac. Veliki broj civila je ubijen
2 tokom i nakon napada. 1996. pripadnici Tužilaštva - mislim da je to bila 1996.-
3 su po prvi put ušli sa kamerama, dozvoljeno im je da uđu. I mi ćemo Vam pokazati
4 jedan kratak video-snimak o tome kako je Kozarac izgledao 1996. Nema nikakvog
5 zvuka uz ovaj video-snimak.

6 [Gleda se video-snimak]

7 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Ko je ovo snimio?

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Istražitelji iz Tužilaštva.

9 Mnoge kuće su ostale, ali dokazi će pokazati da su to sve kuće u
10 vlasništvu Srba. Kozarac je granatiran prije nego što su trupe ušle.

11 Ono što vidimo ovdje je minaret, mislim, ali vještak za kulturne objekte
12 će to bolje objasniti. Dakle to je minaret jedne od džamija u Kozarcu. Postoji i
13 film koji su novinari snimili u to vrijeme, ali jasno je možda i na osnovu ovoga
14 što se desilo.

15 Dva najveća ubistva koja se vezuju za ovu opštinu je bio masakr u
16 prostoriji 3, ja sam pogrešno rekla, u logoru *Keraterm*, a to je ustvari tvornica
17 keramike koja više nije bila u upotrebi i nalazi se u predgrađu Prijedora.
18 Stražari su bili pripadnici prijedorske stanice javne bezbjednosti i oni su
19 pomagali ili su dozvolili ljudima koji su bili naoružani automatskim oružjem da
20 uđu u zgradu i, kao što sam rekla, da otvore vatru na zatočenike koji su bili iz
21 područja Brdo, opštine Prijedor koje je, to područje bilo etnički očišćeno i
22 više od 100 ljudi je ubijeno u tom masakru. Tijela nikad nisu otkrivena. U

23

24

25

26

27

28

29

30

1 augustu 1992. kamioni i autobusi su odvezli muškarce, žene i djecu muslimanske
2 nacionalnosti iz područja Prijedora. U njihovoj pratnji su išli pripadnici
3 prijedorske policije i to interventnog voda koji je drugi oblik specijalne
4 policije. Konvoj je zaustavljen, muškarci su odvojeni, i to je uradila policija
5 to odvajanje, odvedeni su u jedno planinsko područje kod Skender Vakufa na
6 planinu Vlašić, Korićanske Stijene. Tamo su muškarci odvedeni na rub klisure,
7 grebena i ustrijeljeni. Od gotovo 200 muškaraca samo je šaćica preživjela. To je
8 jedan od najstrašnijih događaja u cijelom ratu.

9 Mi smo mislili da možda možemo pogledati samo neke fotografije koje su
10 nedavno snimljene o tome kako to mjesto izgleda. Ustvari snimljene su u junu. U
11 redu. Snimljene su u nekoj fazi i pokazuju kako izgleda to mjesto. To je put i
12 svakako mislite da je nevjerovatno da je bilo ko bio u stanju da tako nešto
13 preživi.

14 To je Prijedor.

15 U Ključu, napad na muslimanska sela je takođe rezultirao sa dva velika
16 ubistva. 1. juna muškarci Muslimani su bili zatočeni u školi u Velagićima.
17 Stražarili su pripadnici policije i vojske bosanskih Srba. Kratko nakon ponoći
18 zatočenicima je naređeno da se postroje pred školom i dva srpska vojnika su
19 otvorila vatru i ubila najmanje 77 ljudi. 10. jula specijalna policija i vojnici
20 su okupili stanovništvo iz područja Biljani i ponovo ih zatočili u školu.
21 Muškarci, između 150 i 200 muškaraca su ubijeni, neki u školi, neki u obližnjoj
22 kući, a drugi na drugim mjestima.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 U Bosanskom Šamcu, 7. maja, 18 zatočenika u skladištu koje je čuvala
2 policija pobili su pripadnici paravojne grupe. Policija je naredila ostalim
3 zatočenicima da utovare njihova tijela u jedan kamion i odvezli su ih u područje
4 gdje je policija natjerala preživjele da ukopaju ove leševe.

5 U Gackom, u augustu, policija i vojnici bosanski Srbi odveli su
6 zatočenike iz zgrade stanice javne bezbjednosti na most kod Kotline i devetorica
7 su ustrijeljeni i ubijeni.

8 U Zvorniku oko 30. maja, muslimanski zatočenici iz sela Kosirjevo
9 zatočeni su u školskoj zgradi. Muškarce su tukli, mučili i onda pobili u grupama
10 od po deset. 88 muškaraca je ubijeno.

11 1. juna 750 muškaraca Muslimana je odvedeno u tehničku školu koju je
12 čuvala policija. Muškarci su se ugušili u hangaru. 160 od tih koji su preživeli
13 su odvedeni i ubijeni. Ostatak je prebačen 5. juna u jedno kino. Grupa je odatle
14 odvedena u klaonicu, odvođena je u tri prilike i pobijena.

15 U Višegradu, Lukići, Milan i Sredoje - njihovo je suđenje upravo
16 završeno - bili su najaktivniji počinitelji operacije čišćenja. Ova grupa je
17 prvobitno bila dio snaga rezervne policije. U junu, Milan Lukić je pobio
18 petoricu muškaraca nesrpske nacionalnosti na obalama rijeke Drine. Sedam dana
19 kasnije, nakon što je zatočio oko 60 civila među kojima su bile i žene u jednoj
20 kući, natopio je tu kuću zapaljivom tečnošću i zapalio i izazvao smrt većine.

21 U Brčkom, iako ne vidimo tako masovna ubistva kao što sam upravo
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 opisala, bila su vrlo raširena i izuzetno skandalozna. Jedan od najzloglasnijih
2 ubica bio je pripadnik MUP-a i on je, ustvari bio zadužen za zatočenički logor
3 tamo, čovjek po imenu Goran Jelisić. Fotografije onoga što je on vidio, postale
4 su gotovo jednako zloglasan kao što su zloglasne fotografije iz vijetnamskog
5 rata kada se vide policajci kako ubijaju civile.

6 Ono što vidimo ovdje je Jelisić, muškarac u košulji kratkih rukava drži
7 pušku u ruci, puca u jednog Muslimana, i ponovo. I vidimo smrt tog čovjeka.

8 Časni Sude, verovatno je vrijeme za pauzu. Došla sam do zatočeničkih
9 objekata i ja ću završiti svoje uvodno izlaganje prije 18.00 sati.

10 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner, Vijeće je jučer
11 razgovaralo o tome kako da se ubuduće organizuju sjednice. I za informaciju obe
12 strane i optuženih i Sekretarijata i prevodilaca, sugerišemo sljedeći raspored
13 za ubuduće. Imaćemo tri sjednice. Prva će trajati 85 minuta, onda ćemo imati
14 pauzu od 20 minuta. Zatim, sljedeća sjednica će trajati 80 minuta i onda ponovo
15 pauza od 20 minuta. I onda bi trebalo da ostane tačno 80 minuta za posljednju
16 sjednicu. Dakle, podijelit ćemo sjednice tako da nam je prva najduža, pet minuta
17 duža od druge dvije. Dakle, ona će biti 85 minuta, ostale će biti po 80 i dvije
18 pauze od po 20 minuta. To će biti naš raspored za ubuduće. Hvala Vam.

19 Nastavljamo sa radom za 20 minuta.

20 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

21 ... Početak pauze u 15.45h

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sjednica nastavljena u 16.10h

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

3 Izvolite sjesti.

4 GĐA KORNER: /prevod engleskog transkripta: "Časni sude, prije nego što
5 nastavim..."/

6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Samo trenutak prvo, molim Vas.

7 Imamo jedno administrativno pitanje koje bih želio sada spomenuti.

8 Neposredno prije nego što smo ušli u sudnicu, saznali smo da, iz nama nevažnih
9 razloga, optuženi nisu tokom pauze imali svoju užinu. Pa ćemo mi onda nastaviti
10 i gospođa Korner će nastaviti izlaganje svoje uvodne riječi. No, ukoliko
11 optuženima ne odgovara situacija ovakva kakva je sada, ukoliko imaju problema s
12 time, onda molim da oni, bilo direktno bilo putem svojih advokata, obavijeste
13 Vijeće o tome, pa ćemo onda prilagoditi naše zasjedanje ako je to potrebno.

14 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Dopustite da se posavjetujem s mojim
15 klijentom.

16 [Obrana i optuženi se savetuju]

17 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Kažu mi da je u redu. Možemo nastaviti.

18 Obojica to kažu.

19 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala.

20 GĐA KORNER: [simultani prevod] Upravo sam htjela reći da sam tokom pauze
21 pozvala Obranu da me ispravi ukoliko kažem nešto što je očito krivo, ukoliko oni

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 znaju. I onda mi je gospodin Zečević spomenuo pitanje Gorana Jelisića i njegovo
2 članstvo u policiji. Koliko sam shvatila, to će biti sporno pitanje. Ja sam se
3 pozvala na presudu u predmetu *Jelisić* u kojoj se kaže da je on obavljao
4 policijske dužnosti. No, u svakom slučaju, kao što je to već i sudac Harhoff
5 rekao, ono što ja govorim nisu dokazi. Vi ćete, naravno, saslušati sve dokaze.
6 No, gospodin Zečević mi je skrenuo pažnju na ovaj detalj.

7 A sada da pređemo na zatočeničke objekte o kojima ćete slušati u ovom
8 predmetu. Ja ću Vam, naravno, opet navesti tek primjere. Svi zatočenički objekti
9 koji se terete u optužnici imali su neku vrstu policijske prisutnosti u
10 objektima. Neki su bili u potpunosti policijski zatočenički centri, a drugi, kao
11 na primjer Manjača, bili su uglavnom u rukama vojske, VRS, ali su sadržavali i
12 jedan element stražara iz MUP-a. Imamo ovdje dijagram na kojem možete vidjeti
13 imena i lokacije zatočeničkih objekata po općinama.

14 Kao i kad je riječ o ubistvima, najozloglašeniiji zatočenički objekti
15 bili su u području Prijedora; Omarska, Keraterm i Trnopolje. Omarska je osnovana
16 31. maja direktnim nalogom Sime Drljače. Zapovjednik Omarske bio je čovjek po
17 imenu Željko Mejakić. On je došao iz podstanice policije u Omarskoj.

18 Pogledajmo na brzinu dokument kojim je taj logor osnovan. Datum je 31.
19 maj 1992.

20 "Industrijsko postrojenje rudnika površinskog kopa Omarska služilo je kao
21 privremeni sabirni centar za osobe zarobljene u borbi ili pritvorene na osnovu
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 operativnih informacija Službe bezbjednosti."

2 Tako da se tome dađe neki izgled legitimnosti. Sljedeći paragraf, molim.
3 A, ne, ja sam pogriješila. To nemamo, pa ću još reći da je sigurnost pružala
4 policijska stanica u Omarskoj. Oni su morali slati izvještaj svaka 24 sata ili
5 odmah ako to dozvoljavaju okolnosti. Autor, Simo Drljača zabranjuje davanje bilo
6 kakvih informacija o funkciji ovog sabirnog centra. Svi službeni dokumenti
7 držati će se u sabirnom centru, a iznositi ili uništavati samo uz dopuštenje
8 načelnika stanice javne bezbjednosti Prijedor. I onda, imamo zadnju stranu.

9 Dobro, hajde... imamo neki problem. Nema veze. To je potpisao Simo
10 Drljača, a kopije su između ostalog išle i u Centar službe bezbjednosti u
11 Banjaluku. Evo ga.

12 Simo Drljača, vrlo ozloglašen tip, pogotovo i zbog toga kad ga je SFOR
13 pokušao uhapsiti, mislim tamo negdje 1996., 1997., pružao je otpor, pa je
14 ubijen. U logoru Omarska držani su hiljade zatvorenika Muslimana i Hrvata,
15 uključujući i žene. Zatvorenici su redovno premlaćivani i mučeni, neki tokom
16 istraga koje su sprovodili pripadnici MUP-a. Od posljedica premlaćivanja ljudi
17 su gubili živote. Premlaćivanje su vršili ne samo stražari, nego i ljudi kojima
18 je dozvoljeno da ulaze u logore. Žene su silovane. Kao što sam već rekla, uslovi
19 su bili strašni: prenatrpanost, nedostatak hrane, vode i sanitarnih objekata,
20 vrlo ograničena zdravstvena zaštita. Vlasti iz Banjaluke su posjetile logor u

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 julu. Među njima su bili i Stojan Župljanin i Radoslav Brđanin. Radoslav Brđanin
2 je u jednom izvještaju opisao ono što je zatekao u toj posjeti i rekao da je to
3 jedan primjer kako se taj posao radi. To se odnosi na njegov sveukupni posjet
4 Prijedoru.

5 Keraterm, koji je osnovan nekoliko dana ranije, sadržavao je iste vrste
6 zločina. Trnopolje je bilo u nešto drugačijoj kategoriji budući da je osim ljudi
7 koji su zatočeni, sadržavao i ljude koji su izgubili svoju imovinu i kuće i koji
8 su tamo poslani. Na kraju, kad su početkom augusta zatvoreni Keraterm i Omarska,
9 zatočnici su preseljeni u Trnopolje gdje su ostali do novembra. I onda su oni
10 zatočnici koji nisu do tada ubijeni ili transportirani van zemlje, prebačeni u
11 Batković u Bijeljini. I to samo po sebi, budući da su mnogi ljudi prebačeni u
12 taj logor iz drugih dijelova Bosne i Hercegovine, to samo po sebi pokazuje da se
13 radilo o jednom pažljivo smišljenom i izvedenom planu.

14 U Trnopolju je bilo premlaćivanja, silovanja.

15 A u Omarsku i Trnopolje, u sve te logore, ali pogotovo Omarsku i
16 Trnopolje, početkom kolovoza su tamo došli međunarodni novinari. I film koji su
17 tamo snimili ne samo da je doveo do zatvaranja logora, nego je vanjski svijet
18 dobio prve stvarne dokaze o tome što se dešavalo u tom dijelu Bosne. Mislim da
19 je vrijedno da pogledamo jedan komad iako je to već više puta viđeno. Ovo je
20 snimak ITN-a, novinarka Penny Marshall.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Gleda se video-snimak]

2 /nedostaje simultani prevod/

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Osoba koju vidite u uniformi je Simo

13 Drljača.

14 [Gleda se video-snimak]

15 /nedostaje simultani prevod/

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Gleda se video-snimak]
2 /nedostaje simultani prevod/
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

utorak, 15.09.2009.

Predmet br. IT-08-91-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 [Gleda se video-snimak]
2 /nedostaje simultani prevod/
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

utorak, 15.09.2009.

Predmet br. IT-08-91-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 [Gleda se video-snimak]
2 /nedostaje simultani prevod/
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14

15 GĐA KORNER: [simultani prevod] Postoje i druge videosnimke koje će biti
16 dokazi u ovom predmetu na kojima se također mogu vidjeti ovi logori. Dokazi
17 također pokazuju da je doktor kojeg ste tamo vidjeli osoba koja je zatražila od
18 novinara da prokrijumčare jedan film iz logora na kojem se vide premlaćivanja.

19 Logor Manjača nalazio se nadomak Banjaluci. To je ranije bio vojni teren
20 za obuku. Funkcionirao je od maja do decembra. I to, kao što sam već rekla,
21 nalazio se najviše u rukama vojne policije VRS-a pod zapovjedništvom pukovnika u
22 penziji Popovića koji je vraćen da obavi taj posao. Međutim, ljudi iz MUP-a bilo
23 je unutar logora i oni su tamo sprovodili saslušanja ljudi. Uslovi i u tom
24
25
26
27
28
29
30

1 logoru su bili strašni i ljudi su umirali zbog premlaćivanja. Najpoznatiji takav
2 slučaj je slučaj Muslimana po imenu Omer Filipović koji je bio iz Ključa. Mnogi
3 ljudi iz Ključa i Sanskog Mosta završili su u Manjači. Logor Manjača u to
4 vrijeme posjetio je lord Ashdown, a i jedan zatvor blizu Sarajeva, Kula.

5 Na sljedećoj snimci je zvuk vrlo loš. Mislim da je to CNN, jer je
6 novinar Christiane Amanpour.

7 [Gleda se video-snimak]

8 /nedostaje simultani prevod/
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

[Gleda se video-snimak]

/nedostaje simultani prevod/

"KOMENTATOR: ... Pola stoljeća kasnije, evropski kontinent ponovo vidi logore. Ovaj put su to srpski logori. Iako nije sasvim jasno što se doista događa, mnogi ljudi su zgranuti onime što su do sad vidjeli. Te slike probudile su bolna sjećanja u židovskoj zajednici. Povijest se ne ponavlja na potpuno isti način, ali ovo je dovoljno... /nerazgovetno/

... izvješćujući o onome što su vidjeli, reporteri svjetskih TV postaja svi odreda upotrebljavaju iste riječi: 'uvjeti u kojima je zatočeno 3.500 zarobljenika nisu dostojni ni životinja, a kamoli ljudi.'

Zatvorenici pričaju kako je u logoru Omarska bilo još tragičnije."

1 [Gleda se video-snimak]

2 /nedostaje simultani prevod/
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

23 GĐA KORNER: [simultani prevod]

24 Dobro, to se sad ponavlja. Čut ćete, bilo direktno bilo pismeno, kakva
25 su bila iskustva onih koji su bili zatočeni u Manjači. Suprotno onome što je
26
27
28
29
30

1 mislio lord Ashdown, uslovi su bili vrlo loši.

2 Neki zatvorenici koji su iz drugih logora prebačeni u Manjaču, kao na
3 primjer iz Betonirke u Sanskom Mostu i Omarskoj, izgubili su živote tokom
4 transporta zbog uslova transporta. Dapače, to je dovelo do jednog nevjerovatno
5 iskrenog izvještaja jednog oficira VRS-a u Manjači. Njegov izvještaj nosi datum
6 7. august. Ratni zarobljenici, vojna tajna, strogo povjerljivo, upućeno je 1.
7 krajiškom korpusu, Odjelu za obavještajne poslove. I tu stoji:

8 "Dobili smo ratne zarobljenike iz logora Omarska. Prijem je organiziran,
9 ali nije bilo dokumenata sa njima. Tokom transporta od Omarske do Manjače,
10 izgubilo je život ukupno osam zatvorenika. Trojica od njih su najvjerojatnije
11 ubijeni, zato jer su imali očite tragove nasilja. Nismo primili mrtve
12 zatvorenike. Inzistirali smo da se oni tamo prebace u Omarsku kako bi ih tamo
13 pokopali. Međutim, vrlo je vjerovatno da su ih samo bacili s kamiona na putu
14 natrag.

15 Ponašanje ljudi koji su sudjelovali u obezbjeđenju transporta
16 zatvorenika je vrlo nekorektno, nečovječno i zastrašujuće. Pa kad ih je organ
17 bezbjednosti upozoravao da ne ubiju jednog polumrtvog zatvorenika, njemu su
18 rekli: 'Ako se budeš tako ponašao, dobit ćeš što i on.'

19 Očito je da se svjetska javnost ne žali bez argumenata zato jer smo mi
20 ti koji im dajemo argumente. Tražimo od organa komande 1. krajiškog korpusa da

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 se na svom nivou pobrinu za to i u svojoj nadležnosti da se takve scene nikad
2 ponovo ne bi dogodile.

3 Logor Manjača je sada pun i više nema mjesta ni za jednog jedinog
4 zatvorenika. Podsjećamo da je objašnjenje inspektora bilo to da su svi
5 zatvorenici koji su dovedeni iz Omarske teški ekstremisti, a da nije dao ni
6 jednu jedinu činjenicu u podršku toj tvrdnji. Tokom prijema našli smo ljude koji
7 nisu bili sposobni ni da drže pušku u svojim rukama, a kamoli da trče ili
8 pucaju. Pronašli smo i maloljetnike, jedan rođen 1977., koji nisu imali oružje
9 niti sudjelovali u borbama. Nisu čak ni nosili vodu za neprijatelja. Sve to
10 jasno govori o ponašanju bez razmišljanja organa u Prijedoru i o površnom radu
11 organa policije i SUP-a. Zato tražimo da nam hitno date službene zapisnike
12 razgovora sa zatvorenicima."

13 Zadnji paragraf:

14 "Imajući u vidu da tamo ima maloljetnika, osoba starijih od 60 godina i
15 bolesnih ljudi među novostiglim zatvorenicima iz Omarske, postoji potreba da se
16 napravi popis i da se procesiraju kako bi onda mogli biti kasnije pušteni uz
17 posredovanje Crvenog križa."

18 Dakle, Optužba tvrdi da to potkrepljuje ono što će pokazati i dokazi, a
19 to je da su se ljudi koji nisu bili Srbi jednostavno sakupljali i odvodili i da
20 njihovo zatvaranje nije imalo nikakve veze sa bilo kakvim borbenim aktivnostima.

21 Zbog zaprepaštenja u međunarodnoj zajednici do kojeg je došlo nakon
22 otkrivanja zatočeničkih objekata, Karadžić je izdao jedno naređenje o postupanju

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sa zatvorenicima što je navelo Stojana Župljanina da pošalje jedno naređenje
2 načelnicima stanica javne bezbjednosti. To možete vidjeti... No prvo, dakle, ovo
3 je naređenje Karadžića, to ćemo samo pogledati. Sljedeću stranu, molim. Istoga
4 dana Stojan Župljanin upućuje svim načelnicima stanica javne bezbjednosti.
5 Potrebno je da sve stanice javne bezbjednosti koje transportiraju ratne
6 zarobljenike u Manjaču da sastave osobne dosjee za svakog ratnog zarobljenika.
7 Čovjek bi pomislio da je to već i ranije rađeno, ali, eto.

8 "Da se osigura ekspeditivno izvršenje ovog zadatka 20. augusta
9 operativci trebaju biti poslani u Manjaču, i tako dalje. Imajući u vidu broj
10 zatvorenika stanice iz Sanskog Mosta, Prijedora i Ključa trebaju poslati svoje
11 timove operativaca."

12 A u Vlasenici, to je jedno drugo područje, najzloglasniji logor bio je
13 Sušica kojim je komandirao Dragan Nikolić, pripadnik specijalne policije.
14 Zatočenici su tamo premlaćivani, mučeni i ubijani. Žene su silovane. I od tamo
15 su neki zatvorenici prebačeni u Batković. 30. septembra Karadžić je održao jedan
16 govor na sprovodu nekih pripadnika VRS-a koji su poginuli. Taj je govor bio
17 posebno huškački. Te noći pripadnici MUP-a strijeljali su preostale zatvorenike.
18 To, opet, nije dio optužnice, ali je to dio opće slike onoga što se dogodilo u
19 Sušici.

20 Svaka općina imala je svoje zatočeničke objekte i u svakom takvom
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 objektu ponavljao se isti obrazac premlaćivanja, ubijanja i nečovječnih uslova.
2 Na Palama, gdje su bosanski Srbi imali nadmoćnu većinu i gdje se nalazilo
3 sjedište Vlade Republike Srpske, i neko vrijeme je tamo bilo i sjedište MUP-a,
4 Mićo Stanišić je bio tamo, i tamo je MUP zatvarao i tukao nesrbe u zgradi
5 stanice javne bezbjednosti i jednoj gimnastičkoj dvorani u Domu kulture.

6 Dakle, to je bio kratki pregled zatočeničkih objekata koji će figurirati
7 u ovom predmetu. A sada nekoliko riječi o paravojnim formacijama i MUP-u
8 Republike Srpske.

9 Odnos između MUP-a Republike Srpske i paravojnih formacija koje su
10 funkcionirale u tom periodu može se opisati kao kombinacija ljubavi i mržnje.
11 Isto vrijedi i za odnos između vojske i paravojske. Postojala je suradnja između
12 tih formacija i vlasti kada im je to bilo korisno. Ali onda kada bi željeli
13 uspostaviti red i zakon na teritorijama koje su bosanski Srbi uzeli pod svoju
14 kontrolu, onda bi takva paravojska postali smetnja ili i nešto gore, pogotovo
15 kad bi počeli napadati i bosanske Srbe i njihovu imovinu. Prilikom prvotnog
16 preuzimanja vlasti paravojne formacije radile su rame uz rame sa MUP-om i
17 vojskom. To se pogotovo moglo vidjeti u Sanskom Mostu, Bosanskom Šamcu,
18 Višegradu, Donjem Vakufu i Zvorniku. U Zvorniku su to pogotovo radili arkanovci.

19 Međutim, vrlo često bi pripadnici paravojnih formacija ostali u tom
20 području koje su bosanski Srbi uzeli pod svoju kontrolu i tamo činili zločine,
21 što je značilo da su postali jedna neugodnost za vlasti. U Zvorniku je grupa
22 koja se nazvala Žute ose uvelike sudjelovala u mučenju i ubijanju zatvorenika

23
24
25
26
27
28
29
30

1 u zatočeničkim objektima. Njih su tamo puštali pripadnici MUP-a koji su bili
2 stražari. Međutim, protiv njih nije ništa poduzeto sve dok nisu počeli stvarati
3 probleme Stanici javne bezbjednosti u Zvorniku. Vidim ovdje jedan izvještaj,
4 vrlo dug izvještaj, o aktivnostima Stanice javne bezbjednosti u Zvorniku za
5 tromjesečni period, jul do septembar 1992. U drugom paragrafu stoji:

6 "Do 30. jula ove godine..." kada je poduzeta akcija protiv Žutih osa,
7 "... ova stanica funkcionirala je u teškim okolnostima i nije mogla
8 funkcionirati zbog velikih i malih paravojnih grupa koje su operirale na
9 teritoriju srpske općine Zvornik, koje su onemogućavale aktivnosti stanice i
10 drugih državnih organa.

11 Stvorili su psihozu straha..." i tako dalje, "... i atmosferu
12 nesigurnosti među građanima što je omogućilo da se velika količina robe izvede
13 iz općine.

14 Zbog svega toga, da bi se poboljšala opća sigurnosna situacija i
15 pronašla uloga i mjesto za stanicu u skladu sa pravom, dovedena je specijalna
16 jedinica MUP-a koja je razbila paravojne grupe i omogućila stanici da preuzme
17 svoju ulogu koju joj daje zakon."

18 I usput rečeno, kad smo već kod toga, iako to nije ista tema, ali je
19 nešto niže dolje u ovom dokumentu:

20 "Poduzet je niz mjera i aktivnosti da bi se riješilo probleme sabirnih
21 centara od kojih na teritoriju općine postoje dva sa ukupno 180 ljudi. Općinski
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 organi, vojni organi, CSB, MUP i Ministarstvo zdravlja informirani su o ovom
2 problemu, ali on je i dalje neriješen."

3 To je, mislim, sve. To je vrlo dug izvještaj.

4 U Tesliću, ja sad samo navodim par primera, grupa koja se zvala Miće je
5 otišla u taj kraj u junu. Imali su isprave i vojske i policije. Jedan od vođa te
6 grupe, Milan Savić, je bio osoba visokog ranga u CSB-u Doboju. Izgleda da su tamo
7 bili upućeni kako bi pomogli tesličkim vlastima da ubrzaju proces i oni su,
8 ustvari uzeli na sebe hapšenje, premlaćivanje i ubijanje nesrba. Bilo im je
9 dozvoljeno da to urade bez smetnji sve dok se srpsko stanovništvo nije počelo
10 žaliti. Kao posledica toga, tesličke vlasti su otišle u Banjaluku i obratile se
11 Župljaninu za pomoć da bi se oslobodili te grupe. Stojan Župljanin je uputio
12 pripadnika SNB-a u Banjaluku, osobu po imenu Predrag Radulović, i on je sa sobom
13 poveo jedan broj ljudi i pohapsio pripadnike te grupe. U početku su bili
14 zatvoreni u dobojskom zatvoru, a onda su bili prebačeni u banjalučki zatvor
15 odakle su ustvari vrlo brzo pušteni. I ja ću se ustvari pozabaviti za koji
16 trenutak sa tim propustom da se na pravi način pozabave bilo kime ko je bio
17 uhapšen.

18 Događaji u Tesliću su ustvari jako dobro rezimirani od strane tužioca iz
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Teslića u njegovom izveštaju Skupštini opštine u septembru 1992. godine. Ako
2 pogledamo u drugi deo tog izveštaja o zločinima, deo u kome se kaže:

3 "Kancelarija javnog tužioca je primila krivične izveštaje protiv 112
4 lica za vreme tog perioda o kome se izveštava. Svi krivični izveštaji su se
5 blagovremeno procesuirali. Zatražene su istrage protiv 81 lica..."

6 I tako dalje, i tako dalje. Nema sumnje da sistem krivične pravde nije
7 funkcionisao savršeno tokom ovog perioda, ali jeste funkcionisao. Onda, ako
8 pogledamo sledeću stranicu videćete brojevi gore da stoje i paragraf koji se
9 nalazi odmah ispod tabele glasi:

10 "Od osoba koje su prijavljene, 85 su bili Muslimani, 27 Srbi, a protiv
11 Hrvata nije bilo krivičnih prijava. Muslimani su prijavljivani zbog oružane
12 pobune i protivzakonitog posedovanja oružja ili eksploziva, dok su Srbi bili
13 prijavljivani radi drugih krivičnih dela."

14 I možemo da vidimo da se radi o krađi, pljački, pet ih je optuženo za
15 ubistvo kao i protivpravno lišavanje slobode.

16 "Svi Srbi protiv kojih su podneseni izveštaji su bili pripadnici
17 formacija srpske vojske ili policajci rezervisti."

18 Onda:

19 "Taj zabeleženi zločin je samo jedan deo onoga... i većina krivičnih
20 dela je neotkrivena. Mnogi se zločini tolerišu od strane vlasti iz raznih
21 razloga. Tužilaštvo zna da se svakodnevno pljačka imovina, kuće, poslovni
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prostori se pale, uništavaju, vrše se pljačke, ubistva iz niskih motiva. Državni
2 stanovi i privatne kuće se nezakonito zauzimaju, krađe se drvna građa i tako
3 dalje. Nema krivičnog gonjenja za većinu ovih dela.

4 Samo za deset dana došlo je do tri ubistva iz niskih motiva i nekoliko
5 slučajeva paljevine i oružane pljačke. U samo jednom slučaju su počinioci bili
6 uhapšeni i protiv njih pokrenuta krivična procedura. Počinitelji ova druga dva
7 ubistva nisu uhapšeni do dana današnjeg i predsednik suda i javni tužilac lično
8 zahtevaju da komanda Tesličke srpske brigade uhapsi jednog saučesnika na osnovu
9 sumnje da je počinio ubistvo. Neobjašnjivo je zašto ovi ljudi još uvek nisu
10 uhapšeni."

11 Onda idemo na sledeću stranu, gornji deo paragrafa.

12 "Uništenje verskih objekata je ratni zločin protiv civila zbog načina i
13 okolnosti u kojima se to počinjava. Srpski narod će nositi težak istorijski
14 teret odgovornosti sve dok se počinitelji ovih i sličnih krivičnih dela ne
15 privedu pravdi."

16 A čiji je posao bio da ih privedu pravdi? Posao policije.

17 I tokom prethodne sesije mi smo se prilično pozabavili onim delovima
18 svedočenja i dokumentima za koje mi tvrdimo da pokazuju učešće u udruženom
19 zločinačkom poduhvatu od strane obojice optuženih. I Mićo Stanišić i Stojan
20 Župljanin su bili ljudi sa velikim autoritetom, ne samo zbog svog položaja, već

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 isto tako zbog svoga karaktera i prirode. MUP VRS-a, kao i VRS, ima jaku
2 hijerarhijsku organizaciju. Već smo videli da je Stojan Župljanin pisao da je
3 njegova reč zakon. Mićo Stanišić je takođe svoj položaj jasno naznačio u jednom
4 intervjuu koji je dao za javnost 30. oktobra 1992. godine. Vidimo datum, i kaže
5 se: "Uspostavljena vladavina zakona."

6 Onda ga reporter pita o postavljenju na ove položaje, a onda odgovor,
7 otprilike na polovini te stranice, glasi... ustvari pitanje je:

8 "Imajući u vidu konkretne ratne okolnosti, do koje mere ste Vi
9 zadovoljni aktivnostima organa unutrašnjih poslova u Republici Srpskoj do sada?"

10 I onda on kaže:

11 "Mi smo ustvari među prvim organima koji su na organizovani način
12 uspostavljeni kao deo izvršne vlasti na teritoriji naše države. Bez obzira na
13 sve organizacione poteškoće, želim da istaknem da sam ustvari veoma zadovoljan
14 načinom na koji funkcioniše Ministarstvo unutrašnjih poslova i zadovoljan sam
15 stepenom naše organizacije, naročito posvećenosti i odlučnosti svih pripadnika
16 naše službe da daju svoj najveći doprinos opštoj stvari."

17 I onda imamo sledeću stranicu. Upitali su ga:

18 "Da li ima problema sa koordinacijom u organima Ministarstva unutrašnjih
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poslova i da li ta služba u ovim ratnim vremenima funkcioniše na centralizovani
2 način?"

3 I onda on kaže:

4 "Na sreću, Ministarstvo unutrašnjih poslova funkcioniše kao
5 centralizovani organ i mi nemamo utisak da ima bilo kakvih autonomaških ili
6 secesionističkih tendencija među našim pripadnicima ili u našoj službi. Svaki
7 raport koji ja držim je sastanak kome prisustvuju moji pomoćnici, pomoćnici
8 sekretara, načelnici centara službe bezbednosti, bez obzira gde se to
9 raportiranje održava. I mi ustvari želimo ovo da naglasimo: nije se do sad
10 desilo da je bilo ko iz čitave teritorije Republike Srpske ikada odbio da izvrši
11 bilo koje od mojih naređenja koji su naravno u skladu sa zakonom."

12 Onda, ako pogledamo malo niže.

13 "I mislim do smo mi sada jedino ministarstvo koje je iz svojih redova
14 proteralo neke članove, ne zato što su radili bilo šta protiv srpskih interesa
15 već zato što su počinili pojedinačna dela i što su bili poklekli niskim
16 instinktima, a to ustvari ne ide u prilog pripadniku naše službe.

17 Koliko je bilo takvih slučajeva?

18 Takvi slučajevi su retki, ali su nama jako bitni. Mi želimo da bude
19 ministarstvo bez ijednog pripadnika koji zanemaruje pravne norme Republike
20 Srpske." Mi mislimo da se ovde radi o namernoj dezinformaciji koja je data
21 ljudima.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Jeste pogledali sledeću stranicu?

2 Ima jedan deo na sledećoj stranici koji želimo da pogledamo. To je
3 strana broj 3.

4 Na dnu, glasi pitanje: "Neki su skloni da specijalne jedinice MUP-a
5 optuže za zloupotrebu vlasti kada su obavljali svoje dužnosti u Bijeljini."

6 Onda se kaže:

7 "Mi smo odlučni da štitimo svoj ustavni poredak..." i tako dalje.

8 "Svako ko odluči da naruši gore pomenute stvari mora da bude svestan da
9 smo mi spremni da kategorično koristimo sve raspoložive pravne mere kako bi
10 sprečili i potukli takve pokušaje. Nije tačno da je posebna jedinica
11 zloupotrebljavala svoja ovlašćenja u Bijeljini."

12 I onda ponovo, smatramo da će dokazi pokazati da ni to nije bilo tačno.
13 Obojica optuženih su bili vođe koji su učestvovali u svom radu. Nisu se držali
14 na distanci. Već smo videli Stojana Župljanina na terenu u Kotor Varošu kao i
15 video materijal Miće Stanišića sa svojim ljudima, specijalnom policijom za vreme
16 vežbi. Ima takođe drugih filmskih inserata sa Stanišićem, naročito onaj iz
17 oktobra 1992. gde se on jasno intervjuiše na borbenom polju.

18 Mićo Stanišić je prisustvovao sednicama Vlade na kojima se razgovarao o
19 politici i on je učestvovao u tim raspravama. Možemo da pogledamo samo jedan
20 primer. Ovo je zapisnik sa 41. sednice od 22. jula i vidimo da je tu bio
21 prisutan Mićo Stanišić. Dnevni red počinje tu i onda vidimo sve na sledećoj

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 strani. Želim da skrenem pažnju sudija na paragrafe 7 i 8:

2 "Predlog da se postavi predsednik Centralne komisije za razmenu ratnih
3 zarobljenika."

4 "Sporazum o uslovima i o načinu razmene ratnih zarobljenika."

5 I čučete, kada budemo izvodili dokaze, da je Centralna komisija ustvari
6 bila još jedno oruđe za proterivanje nesrpskog stanovništva.

7 Onda, ako pogledamo malo niže na toj istoj stranici, kaže se da je Mićo
8 Stanišić pokrenuo pitanje zašto ministar inostranih poslova gospodin Buha nije
9 prisutan. Na sledećoj stranici Momčilo Mandić je bio prisutan i on predlaže da
10 se Mićo Stanišić postavi kao član komisije. Onda Mićo Stanišić ponovo govori, to
11 je malo niže na toj istoj strani i sve to ima veze sa komisijom. Kao što sam
12 rekla, u dokumentu se radi o pitanjima politike, tako da se to baš striktno ne
13 bavi poljem rada MUP-a.

14 Isto tako, izgleda da su drugi članovi Vlade, sa kojima je Mićo Stanišić
15 imao dosta blizak odnos, bili Radovan Karadžić kao i Momčilo Krajišnik. Prema
16 tome, zaobilazio je normalni lanac komande u Vladi koji je Mićo Stanišić trebao
17 da sledi; recimo, trebalo bi da se obrati premijeru. Isto tako taj utisak su
18 mogli steći i ljudi koji su bili oko njega. Snimili su ga kako na razna mesta
19 odlazi sa tim ljudima. Ustvari, Branko Đerić, premijer, javno se žalio da je
20 izbegavanje uobičajenog lanca komande od strane Miće Stanišića, on je to
21 primetio i o tome se žalio u Skupštini bosanskih Srba 23. novembra. Sad, ako
22 pogledamo stranicu broj 17, vidimo jedan dugačak govor gospodina Đerića. On

23

24

25

26

27

28

29

30

1 počinje dve stranice pre toga. I on kaže... to je to.

2 "Na primer, kada govorimo o pravosuđu, kada govorimo o ministru pravde,
3 ministru unutrašnjih poslova...", /prevod engleskog transkripta: "ministar
4 pravde je Mandić"/, "...- oni čak nisu ni u Vladi. Nikada ne prisustvuju
5 vladinim sednicama, samo sednicama predsednika republike ili predsednika
6 Skupštine. Nijedan od njih nikada nije ustao pred ljudima ili na televiziji i
7 rekao: 'Mi smo odgovorni za njihov posao.'"

8 A Stanišić je odgovorio, i to počinje na stranici broj 19, ponovo se
9 radi o jednom dugačkom govoru i onda poslednji deo gde on kaže... to je taj
10 odlomak.

11 "Mogu da vam kažem nešto o našim finansijskim poslovima," bla, bla, bla,
12 "i znate da je policija izgradila ovu zemlju od početka zajedno sa narodom,
13 braneći ih i omogućavajući prostor da Vlada donosi pravnu regulativu i ovu
14 zemlju pretvori u zakonitu državu. E sad, ja sam uvek spreman da pred vama
15 iznesem sve što smo mi uradili tokom tog perioda. Naravno, nije bilo nikakvih
16 zakona..."

17 To nije tačno. Mi smo već videli zakone i naređenja koja se izdaju.

18 "Namere su bile dobre, a ako je bilo nekih grešaka mi smo spremni o
19 njima da razgovaramo i da za njih uzmemo odgovornost. Prema tome, ne slažem se
20 da neko može nekoga da nazove Radovanovim čovekom i na osnovu toga da tvrdi da

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 taj čovek nije dobar."

2 Isto tako smo morali da se bavimo i kriminalcima i prevarantima zato što
3 znate da ni jedan intelektualac nije uzeo pušku u ruke i borio se za svoju
4 zemlju. Imali smo dobre namere. Ako to nije bilo kako treba, ja onda prihvatam
5 tako nešto."

6 To je naravno deo predmeta Tužilaštva da se hotimično i namerno policija
7 služila i primala u svoje redove ljude za koje su znali da su bili kriminalci i
8 skloni počinjavanju krivičnih prestupa, a da oni o tome ništa nisu uradili.

9 Mićo Stanišić, kao što smo već videli, je izdavao naređenja CSB
10 načelnicima i uopšte MUP-u RS-a. Kao što smo već videli, tražio je promptnu
11 akciju i o tome izveštavanje. Pogledali smo neke primere, međutim ima još jedan
12 primer dosta važnog naređenja koje je on izdao 27. jula gde je bilo uključeno i
13 raspuštanje specijalnih jedinica CSB-a i stvaranje jedne specijalne policijske
14 jedinice. To je bilo izdato 27. jula i tačka broj 4 kaže:

15 "Sve specijalne jedinice formirane tokom ratnog perioda na teritorijama
16 CSB-a se odmah trebaju raspustiti i staviti na raspolaganje vojsci Srpske
17 Republike..."

18 Tako da ih, znači, ne treba uhapsiti, ne treba ih krivično goniti, već
19 ih treba staviti na raspolaganje Vojsci Republike Srpske. I to se kasnije
20 odražavalo u jednom kasnijem naređenju koje ćemo pogledati za koji trenutak.

21 Osim što je izdavao pismena naređenja, Mićo Stanišić je održavao redovne
22 sastanke, i to je i sam rekao, sa svojim načelnicima CSB-a i drugim pripadnicima
23 RS MUP-a visokog ranga. 11. jula je bio u Beogradu, iako kaže se da je na vrhu
24
25
26
27
28
29
30

1 ove kratke analize Sarajevo; međutim, sastanak se održao u Beogradu. Ako
2 pogledamo prvu stranicu, videćemo da na vrhu kaže da se sastanak održao u
3 Beogradu. Pogledajmo ko je bio prisutan. Gotovo se radi o istim ljudima sa
4 sastanka od 11. februara i kao što se može videti, ovde se radi o ljudima koji
5 su držali visoke položaje. Imamo Stanišića i ostale... Kljajića. /nedostaje
6 simultani prevod/

7 /u engleskom transkriptu: "Jusurovic [sic]," Goran Radović, Stojan
8 Župljanin, Nedeljko Kezić i tako dalje. Milošević. To je prilično dugačak
9 dokument i mi ćemo se time baviti kada dođemo do tog dela izvođenja dokaza. Isto
10 tako je poslao izveštaj sa tog sastanka i želimo samo time a pokažemo saradnju i
11 komunikaciju između njega i drugih osoba uključenih u ovaj poduhvat. Radi se o
12 dokumentu koji je 17. jula uputio Radovanu Karadžiću. Ne, ne, možemo li malo
13 još... izvinjavam se.

14 To je predsedniku Predsedništva, to je Radovan Karadžić, i premijeru.
15 Ovde se govori o nekim aspektima do sada obavljenog posla.

16 Isto tako je tokom sukoba poslao inspektore na razne lokacije gde su
17 bili CSB-i i stanice javne bezbednosti. U junu je primio izveštaj iz Brčkog,

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Zvornika i Bijeljine. A u augustu mu je upućen pun izveštaj o aktivnostima Žutih
2 osa u Zvorniku. Dajte prvo da pogledamo april... To je 17. juni, radi se o
3 ranijem dokumentu. Izvinjavam se, dajte da se vratimo na ovaj prethodni.

4 Izvinjavam se, dajte mi samo trenutak. Ustvari, vrlo je interesantan dokument,
5 radi se o 21. aprilu i tu se pod delom gde se govori o Zvorniku, a Zvornik je
6 bila jedna od najgorih opština što se tiče učestalog nasilja i tako dalje.

7 "... grad se nalazi pod kontrolom srpskih rezervnih snaga milicije i
8 rezervnih snaga TO-a. Grad se čisti..."

9 To je znači 21. april, a onda 17. juna... To je izveštaj o inspekciji i
10 šta je zatečeno u Zvorniku, Brčkom i donekle u Bijeljini. Molim da pređemo na
11 drugu stranicu. I ovde se radi isključivo o njegovim saznanjima:

12 "Uzimajući u obzir da je veliki broj zločina počinjen od strane
13 pripadnika stanice javne bezbednosti Brčko, složili smo se da treba da se
14 nastavi sa prikupljanjem podataka i drugih informacija."

15 I onda, sledeća stranica, na polovini tog paragrafa ide dosta
16 informacija o Kapetanu Draganu i Goranu Jelisiću, a onda, ako pogledamo dno,
17 određeni Goran Jelisić... Zašto smo iznenada prešli na plavo?

18 "Goran Jelisić je počinio zločin silovanja i ubistva nad nevinim
19 Muslimanima. /prevod engleskog transkripta: "Isti se hvali po Brčkom i Bijelini
20 o svojim zločinima."/ Policija je u direktnom kontaktu s njima i boje se da će
21 on na njih uperiti oružje, zato što je, kao što oni kažu, nepredvidljiv i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dovoljno je da /prevod engleskog transkripta: "ga policajac samo krivo pogleda
2 pa da"/ izbije nekakav sukob."

3 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Imam samo jednu intervenciju na
4 transkript. Radi se o stranici 60, red broj 15. Mislim da se u dokumentu kaže da
5 je "određeni Goran Jelisić počinio zločine..."

6 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, ja sam rekla "određeni".

7 E sad, ako malo detaljnije pogledamo ovaj izveštaj... uredu, nema veze.

8 Ovo je 4. august 1992. godine.

9 "Ovim podnosimo u prilogu izveštaj o aktivnostima MUP-a u otkrivanju
10 krivičnih radnji Žutih osa."

11 Onda ide naredni dokument i to je ustvari sam izveštaj. Kao što sam
12 rekla, ustvari, tek krajem jula i zato što su Žute ose napale vozilo - a sada na
13 osnovu dokaza nije potpuno jasno da li se radi o vozilu u kome se lično Stanišić
14 nalazio ili se radi o Veliboru Ostojiću - tek onda je vlast počela da obraća
15 pažnju i da se bavi ovom grupom. E sad, ovo je samo brzi pregled dela dokaznog
16 materijala koji pokazuje saznanja i učešće Miće Stanišića.

17 Što se tiče Stojana Župljanina, već smo videli da je on poštovao
18 naređenja koja mu je izdavao Mičo Stanišić, ali isto tako je ideološki bio
19 predan ciljevima SDS-a bosanskih Srba i rukovodstva SDS-a od samog početka. Ako

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 se setite pisma koje je on napisao gospođi Plavšić, žalio se da će papir postati
2 zelen.

3 I kao što smo rekli, Banjaluka je bila pod kontrolom Srba, strateški
4 važna tačka, i tu su nalazio štab jednog od najvećeg korpusa VRS-a. To je
5 omogućilo da Stojan Župljanin ima direktnu vezu sa generalom Talićem u vezi
6 direktnih operacija. Isto tako imao je direktnu vezu sa Radovanom Karadžićem od
7 1991. godine. To se ne može reći za mnogo načelnika CSB-a. Ako pogledamo ekran,
8 radi se 7. avgustu 1991. godine. To je presretnuti razgovor između Karadžića i
9 Župljanina i... Karadžić kaže... /sic/ Župljanin ovde. On ne kaže: "Ja sam
10 Stojan Župljanin, načelnik CSB-a." Ne. Samo kaže: "Ovde Župljanin." Većina
11 razgovora je o nekim poslovnim ljudima iz Zagreba i o neakvim sumnjivim
12 transakcijama, a onda na stranici 3 se kaže:

13 "Šaljem Vam pozdrave iz Banjaluke.

14 Nastavite da se borite i da sledite svoj pravac."

15 Karadžić kaže: "Zahvaljujem se."

16 A onda on kaže: "Što se tiče ovih poslednjih poteza i taktike koju
17 razvijate, mislim da su jako dobri i samo nastavite."

18 Karadžić kaže: "Nadam se da će ljudi shvatiti šta je bolje za njih i da
19 mogu to sami da vide."

20 A onda Župljanin kaže:

21 "Šta bi to nama predstavljalo, ne bi bilo nikako dobro. Ja večeras
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 slušam vesti i Alija pokušava neke stvari, ali pretpostavljam da je to početak
2 njegovog kraja."

3 Onda Karadžić kaže:

4 "Da, mislim da će on izgubiti puno među svojim narodom, a i svoje
5 orlovsko gnezdo."

6 U maju, a mislim da smo to već gledali, on je dao instrukcije službama
7 javne bezbjednosti u vezi sa politikom razoružavanja. Mi smo pogledali neke
8 dokumente, ali možda da pogledamo još jedan. Datum je 14. maj, upućen je
9 načelnicima javne bezbjednosti... i tako dalje, i tako dalje, i kaže se:

10 "U skladu sa odlukom ARK, u vezi sa predajom oružja u protuzakonitom
11 vlasništvu i municije, stanice javne bezbjednosti moraju poduzeti sljedeće..."

12 Onda se navodi šta sve treba da urade i u posljednjem dijelu se navode
13 "Mjere".

14 "Mjere i aktivnosti u slučaju mogućeg otpora posebno ljudi protiv kojih
15 su poduzete planirane akcije."

16 I 6 i 7:

17 "Planovi za oduzimanje ilegalnog oružja, municije i eksplozivnih naprava
18 moraju se odmah poslati Centru službe bezbjednosti u Banjaluci za verifikaciju.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Izvještaji o rezultatima planiranih aktivnosti moraju se slati Centru
2 službe bezbjednosti u Banjaluci."

3 Mislim da se time još jednom pokazuje ta rigidna hijerarhija i priroda
4 kontrole nad ovim konkretnim snagama.

5 I ustvari VRS je prilično zabrinut zbog onoga što CSB i SJB imaju nameru
6 da urade. Da pogledamo, dan kasnije, izvještaj koji se odnosi na situaciju na
7 terenu.

8 "Od roka za predaju oružja u ilegalnom vlasništvu, otkako je taj rok
9 istekao, i MUP Banjaluke i njegovi organi poduzimaju adekvatne pripreme za
10 oduzimanje oružja. Ljudi se boje međuetničkih sukoba."

11 On je prosleđivao naređenja koja je dobijao od Miće Stanišića službama
12 javne bezbjednosti, i tu je jedno vrlo interesantno naređenje. Ponovo, 15. maj,
13 iz centra u Banjaluci upućen svim načelnicima službi javne bezbjednosti. I kaže
14 se:

15 "Dobili smo poruku iz MUP-a Srpske Republike Bosne i Hercegovine..." a
16 to se odnosi na pojedinačne slučajeve i ljude koji su počinili zločine. U
17 poslednjem paragrafu se kaže:

18 "Zaposleni koji ne ispunjavaju uslove koji su propisani za policajce u
19 rezervi treba da vrate svoju opremu policijskoj stanici i da se stave na
20 raspolaganje Srpskoj Teritorijalnoj odbrani."

21 Kada je reč o specijalnoj policiji i njihovom ponašanju, sasvim je
22 jasno, na temelju dokaza koje smo pogledali u vezi sa Kotor Varošem, da je
23 Stojan Župljanin znao što su oni radili. 13. juna, čak i policijska stanica u
24

25

26

27

28

29

30

1 Prijedoru, čak i Simo Drljača je podstaknut da pošalje izvještaj načelniku
2 službe bezbjednosti o njegovoj specijalnoj jedinici. Kada je riječ o rasporedu
3 specijalne jedinice banjalučke službe bezbjednosti, može se izjaviti sljedeće, i
4 onda je tu jedan dugi paragraf što su oni uradili: samovoljno hapsili,
5 ispitivali, zlostavljali zarobljenike, krali nakit, skandalizovali policajce
6 tamo, i tako dalje, i tako dalje I onda se kaže:

7 "Pomoć koju smo dobili od specijalne jedinice Službe bezbjednosti
8 Banjaluka tokom napada na Prijedor je vrijedna, ali nakon združene akcije vojske
9 i policije sa specijalnom jedinicom, primio sam mnogo pritužbi na ponašanje
10 specijalne jedinice. Oni su pljačkali tokom operacija čišćenja."

11 [Sudije većaju]

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Izvinjavam se, nisam shvatila da je sada
13 prošlo 85 minuta.

14 Mogu li reći da sam pri kraju? Ne zam da li Vam to pomaže.

15 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da, to sam upravo želio da Vas pitam da
16 li ste pri kraju, s obzirom na ono što ste ranije najavili da ste spremni da
17 počnete sa Vašim odgovorom na pitanje koje Vam je Vijeće postavilo juče, kada
18 nastavimo u 18.00h. Da li je to i dalje Vaš stav?

19 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, upravo sam htjela da kažem. Ja mogu
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da završim u narednih 10 minuta ako to odgovara prevodiocima i stenografima.

2 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da, molim Vas, nastavite.

3 GĐA KORNER: [simultani prevod] I na kraju, kada je riječ o aspektu u
4 vezi s tim šta je Stojan Župljanin znao, čega je bio svjestan, 20. jula on je
5 poslao izvještaj ministru. I ako pogledamo drugi paragraf, on se bavi vojskom i
6 policijom koja je uhapsila veliki broj građana muslimanske i hrvatske
7 nacionalnosti koji su, zavisno od broja i okolnosti na terenu, poslali u
8 različite zgrade.

9 "Prema našoj informacija ova situacija uključuje nekoliko hiljada,
10 uglavnom vojno sposobnih muškaraca. Oni su izloženi operativnim procedurama
11 vojne službe, službe za nacionalnu i javnu bezbjednost i one onda vrše
12 selekciju. Tri kategorije su utvrđene, prva i druga kategorija su od
13 bezbedonosnog interesa, u trećoj kategoriji su odrasli muškarci za koje do sada
14 služba nije imala nikakvih informacija da su od bezbedonosnog interesa za nas,
15 pa se mogu tretirati kao taoci."

16 I na kraju, kada je riječ o protjerivanjima... na kraju u vezi sa ovom
17 temom, kada je riječ o protjerivanju nesrpskog stanovništva, dokazi će pokazati
18 da je MUP RS-a bio od ključnog značaja za obezbjeđivanje autobusa kako bi se
19 prebacilo nesrpsko stanovništvo, za stražarenje na autobusima i počinjavanje
20 zločina koji su ponekad uključivali i ubistva.

21 Nakratko ću se pozabaviti propustom da se vodi istraga i kazni. Kao što
22 sam već rekla, tokom cijelog ovog uvodnog izlaganja, dokazi pokazuju da ni Mićo

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Stanišić ni Stojan Župljanin nisu učinili ništa, osim što su izokrenuli funkciju
2 policijskih snaga koja je bila da se zaštite životi i imovina svih osoba koje su
3 bile pod njihovom nadležnošću. Ako nisu mogli to da urade, cilj policijskih
4 snaga je bio da se obavi istraga i kazne počinioci zločina, posebno oni koji su
5 počinili najteže zločine kao što su ubistvo, teški napadi i protuzakonito
6 zatvaranje. Zakon o unutrašnjim poslovima, članovi 12 i 15, jasno pokazuju kakav
7 treba da bude postupak u tom slučaju. Kao što smo vidjeli sistem krivičnog
8 pravosuđa je nastavio da funkcioniše u tom periodu. Knjige koje će pokazati
9 Tužilaštvo pokazuju da su i dalje vršena hapšenja i krivična gonjenja.

10 Paravojne formacije među kojima su bile Žute ose koje su počinjavale ta
11 krivična djela su ustvari dobijale pomoć policije. Neću sada pozivati ta
12 dokumenta, ali to su dokumenta od 11. jula na primjer, gdje se pokazuje da je
13 predato oružje Voji Vučkoviću koji je bio pripadnik Žutih osa.

14 Kada su izdata naređenja za istragu o ratnim zločinima, to je uvijek
15 bilo u odnosu na ratne zločine počinjene protiv Srba.

16 Vrlo rijetko, kada su zločini protiv nesrpskog stanovništva bili toliko
17 zloglasni da se morala pokrenuti istraga, iz nekog razloga ta istraga ne bi bila
18 uspješna. Ili, ako su osobe bile uhapšene, pravosudni proces je bio toliko
19 usporen da niko nikada nije bio osuđen. Ubistvo na planini Vlašić kojeg sam već
20 pominjala je ustvari prikazano u programu *Nightline* ABC i tu je obavljen i
21 intervju sa Stojanom Župljaninom. I možda bi bilo dobro da samo to prikažemo.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Moje poslednje pitanje, gospođo
2 Korner. Zakon koji ste Vi pominjali, zakon o unutrašnjim poslovima, da li je to
3 zakon Republike Srpske ili stari jugoslovenski zakon?

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mislim da sam to jučer pomenula, oni su
5 usvojili zakon o unutrašnjim poslovima u martu 1992. godine, ali to je ustvari
6 bio bukvalno u cijelosti isti zakon kao i stari zakon koji je postojao od 1990.
7 Ono što oni nisu uspjeli da sastave je bio pravilnik, te su koristili stari
8 pravilnik, ali Zakon o krivičnom postupku je primjenjivan u cijelom tom periodu.

9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala.

10 GĐA KORNER: [simultani prevod] To je vrlo kratak film, tako da možemo da
11 ga pogledamo sa slušalicama.

12 [Gleda se video-snimak]

13 /nedostaje simultani prevod/
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 [Gleda se video-snimak]

2 /nedostaje simultani prevod/

3 GĐA KORNER: [simultani prevod] Zamoliću gospodina Smitha da vidi da li
4 može da pronađe taj dio koji želimo da vidimo.

5 Ali, ako ne možemo, onda ćemo to pokazati kasnije. U svakom slučaju
6 obavljen je intervju i sa Župljaninom i sa generalom Talićem u vezi sa ubistvima
7 na planini Vlašić. A, evo, pronađeno je. Možemo li sada to emitovati.

8 [Gleda se video-snimak]

9 /nedostaje simultani prevod/

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 /nedostaje simultani prevod/

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ta istraga, mi tvrdimo, nije bila ništa
3 drugo već *show* za strane novinare i predstavnike međunarodne zajednice. Ovdje
4 Vas možda neće iznenaditi to što će dokazi pokazati da niko do ovog Međunarodnog
5 suda prije nekoliko godina nije pokrenuo optužnicu protiv pripadnika specijalnog
6 interventnog voda Mrđa kako bi se utvrdilo šta se desilo prilikom tog masakra. I
7 tek nedavno, bez sumnje Vi ste s tim upoznati, pokrenuta su suđenja na državnom
8 sudu.

9 Dakle, u kratkom zaključku moje uvodne riječi, da kažem šta je bio
10 krajnji rezultat zločina počinjenih 1992. godine u opštinama koje su obuhvaćene
11 ovom optužnicom. Ekshumirana tijela u ovim opštinama u cjelini broje 3.449. Na
12 spisku incidenata se pominje 2.825. Neka od tijela nisu nikada otkrivena. U ovim
13 opštinama se kao nestali vode 4.411 ljudi. Raseljena lica iz ovih opština su u
14 stotinama hiljada.

15 Tako da završavamo tamo gdje smo počeli juče. Mi sugerišemo da ono što
16 se desilo, taj obrazac događaja mogao je biti samo rezultat prethodno smišljenog
17 plana, udruženog zločinačkog poduhvata koji su smislili i sproveli oni koji su
18 bili na svim nivoima rukovodstva bosanskih Srba. Mi smo uvjereni da kada čujete
19 sve dokaze u ovom predmetu, bit ćete uvjereni van razumne sumnje da dvojica

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 optuženih su sa punim saznanjima u cijelosti učestvovali u zločinačkom poduhvatu
2 za koji mi tvrdimo da je postojao.

3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala, gospođo Korner.

4 Sada ćemo napraviti pauzu, a Vi ćete se pripremiti... Da li treba da Vas
5 podsjetimo na dva pitanja koja Vam je Vijeće jučer postavilo, gospođo Korner?

6 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ne. Koliko sam ja shvatila, Vi želite da
7 Vam objasnim relevantnost izvještaja koji se opisuje kao izvještaj o opsadi
8 Sarajeva, doktora Donie i zašto nam treba dozvoliti da ponudimo na usvajanje
9 koji nisu bili na našem prvobitnom spisku po pravilu 65ter, ako sam to dobro
10 shvatila.

11 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Pa, grubo rečeno, da. Jedno pitanje
12 je također bilo kako se priloženih 28 dokumenata koji slijede stavljaju u vezu
13 sa sarajevskim izvještajem.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da.

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

16 ... Početak pauze u 17.32h

17 ... Sjednica nastavljena u 17.56h

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

19 Izvolite sjesti.

20 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Da, gospođo Korner.

21 Jučer smo govorili o pitanju koje nam je tek nedavno postalo jasno, a to
22 je relevantnost izvještaja, ovog dodatnog izvještaja koji je pripremio doktor
23 Donia o opsadi Sarajeva. Želimo da nam ukažete na dijelove tog izvještaja koji
24 bi bili na bilo koji način relevantni za ovaj predmet i koji od dokumenata koji
25 dolaze uoči samog ovog izvještaja su zaista povezani sa ovim izvještajem. Dakle,

26

27

28

29

30

1 da počnemo sa ova dva pitanja.

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da. Mogu li prvo da počnem sa pitanjem
3 relevantnosti? Možda naslov na neki način zavarava jer on glasi "Rukovodstvo
4 bosanskih Srba i opsada Sarajeva". To se razlikuje od izvještaja sa kojim je
5 upoznat, koliko ja znam, sudija Harhoff, a to je izvještaj koji je korišten na
6 suđenju Dragomiru Miloševiću.

7 U ovoj optužnici se pominju tri sarajevske opštine, a to su Pale, Ilijaš
8 i Vogošća. Izvještaj se bavi preuzimanjem vlasti u sve tri opštine, ali ja mogu
9 da se osvrnem na različite dijelove tog izvještaja za koji trenutak i da
10 rezimiram zašto je on važan i relevantan.

11 Ovaj izvještaj je mikrokozam konteksta preuzimanja vlasti u ovim
12 opštinama i on će imati efekat da se usmjere stvari za ovo suđenje i baviće se
13 jednim aspektom za koje znam da se brine ovo Vijeće, a to je da suđenje ne treba
14 da traje duže nego što mora da traje. Ako ne bismo putem ovog izvještaja uveli
15 razne dokumente, to bi od nas tražilo da izvodimo dodatne dokaze o preuzimanju
16 vlasti u ovim opštinama kako bismo pokazali obrazac događaja o kojima sam
17 govorila u svojem uvodnom izlaganju.

18 Drugo pitanje je sljedeće: Ovaj izvještaj je završen tek krajem maja,
19 odnosno u junu ove godine, i zato je objelodanjen kasno. Objelodanjen je Odbrani
20 u junu, a Vijeću je dostavljen u augustu. Zato je doktor Donia imao mogućnost da
21 pogleda materijal koji mu nije bio na raspolaganju za njegove ranije izvještaje

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 za suđenje u predmetu *Krajišnik, Brđanin, Dragomir Milošević*, uključujući i
2 dokaze o presretnutim razgovora za koje je saznao neposredno prije nego što je
3 napravljen ovaj izvještaj tako da je bio u mogućnosti da se time bavi.

4 Pored toga on se poziva na veliki broj materijala iz javnih izvora kao
5 što su knjige i članci u novinama, a oni nisu inače bili predloženi na ovom Sudu.
6 Rekavši sve to, mogu li Vas provesti kroz izvještaj i pokazati Vam zašto mi
7 tvrdimo da je on relevantan.

8 Ako ostavimo po strani uvod u kome se govori o metodologiji, on se zatim
9 bavi Sarajevom i višepartijskim izborima 1990. Vijeće me juče pitalo gdje su se
10 nalazile te opštine i slična pitanja, a on se upravo bavi svim tim pitanjima u
11 ovom poglavlju, to je poglavlje 2. On objašnjava posebno multinacionalni sastav,
12 multikulturološki sastav Sarajeva jer to je vrlo važno i mi kažemo da je to
13 jedan od razloga zašto se nije moglo reći "ovo će biti srpska teritorija".

14 On se zatim u poglavlju 3 bavi regionalizacijom, uopšteno govoreći. On
15 se već time bavio u nekim drugim izvještajima i Varijantama A i B. U tom smislu
16 se slažem da je to vjerovatno samo ponavljanje njegovih ranijih izvještaja.
17 Mislim da tu ništa nije novo, osim toga da on govori o SAO Romanija i Birač, na
18 stranici 16. Ako bi suci bili ljubazni da to pogledaju. Od osnivanja SAO
19 Romanija Birač je trebala da bude bosansko-srpski pandan gradskoj Vladi
20 Sarajeva. On to tako objašnjava.

21 Zatim se on bavi Varijantama A i B. I onda da pređem na samu srž, da
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tako kažem. U paragrafu 4, SDS političko zauzimanje predgrađa Sarajeva i tri
2 opštine kojima se mi bavimo bi se mogle nazvati sarajevskim predgrađima. On
3 govori o Jovanu Tintoru na stranici 23, koji će se pominjati na ovom suđenju, a
4 na stranici 24 prelazimo direktno na jednu od opština kojom se zaista i bavimo u
5 ovom predmetu, a to je opština Pale. Vidjećete na stranici 24 paragraf o
6 rukovodiocima SDS-a, zatim razgovor sa načelnikom policije, Malkom Koromanom. Vi
7 ste čuli za to u našoj uvodnoj riječi, i on se time bavi naširoko. On se ovdje
8 bavi jednim člankom. I ako bismo mi pokušali da sada sve to uvedemo, Vi ste nam
9 još prije nekoliko mjeseci rekli da treba da navedemo na našem spisku po broju
10 65ter sve fusnote, dakle, sve dokumente koji se pominju u fusnotama.

11 I ovdje on citira Malka Koromana iz njegovog intervjua koji je dao
12 jednom magazinu pod nazivom *Policajac* i bavi se onim što se desilo Ako to
13 pogledamo, vidjećemo da veliki dio toga što govori Koroman se odnosi na Pale sve
14 do stranice 27, onda se on bavi Ilijašom. Ponovo je to jedna od opština iz naše
15 optužnice i ponovo, pošto je on imao mogućnost i pošto je on profesionalni
16 istoričar, on je pogledao sve izvore i sve materijale, sve što je ovdje naveo;
17 inače, ako bismo morali da uvodimo to kao dokaze, onda bi to praktično
18 udvostručilo broj naših dokaza.

19 Zatim dalje se bavi ostalim opštinama da bi se stekao opšti dojam. Iako,
20 mogu da kažem, mi ćemo se fokusirati na one koji su relevantni za naš predmet,
21 za ovo suđenje ili će pominjati MUP. To je ono na što se odnosi ovo suđenje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ako pogledate sada stranicu 38, "Druge opštine", drugi paragraf pod tim
2 naslovom govori o Vogošći, a to je treća od tri sarajevske opštine kojima se
3 bavimo u ovom predmetu.

4 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Samo trenutak. Na mojoj stranici 38,
5 drugi paragraf, pod naslovom "Ostale opštine" samo se pominje u poslednjem
6 paragrafu ta opština.

7 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, njome se ne bavi kao odvojenom
8 opštinom, kao što se bavi Palama i Ilijašom, ali se bavi u okviru te zbirke
9 "Drugih opština".

10 Mi predlažemo, kao što sam ja to već i ranije govorila, i možda smo to
11 već uradili, da označimo ono što smatramo relevantnim dijelom tako da ne tražim
12 od Vas da pročitate svaku stranicu ovog izvještaja, ali vrlo je važno da smo mi
13 u mogućnosti da se bavimo ovim izvještajem. Časni Sude, poglavlje 5 se bavi
14 vojnim pripremama, uopšteno govoreći, ne konkretno u Sarajevu. Riječ je o tome
15 kako je formiran VRS i slična tijela. I ponovo, mi prihvatamo da se to pominje i
16 u drugim izvještajima koji su već predloženi. Ali ponovo, on je imao pristup
17 novim dokumentima koji mu nisu bili na raspolaganju kada je pripremao svoje
18 izvještaje za predmet *Brđanin*. Mislim da je to bilo još 2001. godine, i drugi
19 predmet za koji je pripremao izvještaje je predmet *Krajišnik* i to je bilo još
20 mnogo ranije. Dakle, to su novi dokumenti kojima se on koristio ovde.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Poglavlje 5, "Put u rat".

2 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Pretpostavljam da bi to trebalo biti
3 poglavlje 6, jer i prethodno je bilo poglavlje 5. Ili je ovo odvojen dio
4 poglavlja 5?

5 GĐA KORNER: [simultani prevod] U pravu ste, časni Sude. To je odvojeno
6 poglavlje; treba da bude poglavlje 6. On verovatno nije primijetio tu grešku.
7 Ponovo se ovde govori o kontekstu. Dijelom toga se bavio u svojim ranijim
8 izvještajima, a djelimično je uspio da baci novo svjetlo na te događaje
9 koristeći se novim dokumentima.

10 Tako da ako pogledamo sada stranicu 50, drugi paragraf bavi se
11 incidentom sa barikadama, a o tome sam već govorila u uvodnom izlaganju jer to
12 je sasvim jasno dio naše argumentacije pošto je riječ o velikom angažmanu MUP-a
13 Republike Srpske. I on, na primer, u fusnoti 162 govori o Jovanu Trifkoviću,
14 članu SDS-a Skupštine opštine Sarajevo, koji je priznao da je on bio na barikadi
15 na mostu Vrbanja i u vezi s tim se poziva na *Oslobođenje*. Riječ je o dnevnom
16 listu *Oslobođenje*. Tintor je neko čije ćemo ime čuti jer je on bio predsjednik
17 srpske opštine Vogošća, tako da je on vrlo važan akter u ovom predmetu. To je
18 intervju koji je dao, odnosno riječ je o presretnutom razgovoru koji se ne
19 pojavljuje ni u jednom drugom izvještaju.

20 Pored barikada, na dnu stranice 51, Kukanjac hitno traži sazivanje još
21 jednog sastanka koji bi vodio drugom sporazumu za raspoređivanje združenih

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 patrola JNA i lokalne policije i to je intervju koji je dat BBC-u. Dalje na toj
2 stranici Momčilo Mandić. 31. marta u Ilijašu policajci MUP-a srpske
3 nacionalnosti obučeni u plave uniforme opkolili su stanicu policije, i tako
4 dalje. I onda imamo napad na školu unutrašnjih poslova na Vracama.

5 Poglavlje 6, ali to bi trebalo da bude poglavlje 7, a to je Srpska
6 vizija za Sarajevo. I to je, ustvari dio jedne opšte slike, jer ono što mi
7 kažemo ovde je šta se desilo u Sarajevu prilikom preuzimanja vlasti. Riječ je o
8 cijeloj opsadi Sarajeva kojom se mi ovde ne bavimo, ali sve to vodi onome o čemu
9 smo mi govorili, a to je obrazac preuzimanja vlasti i kako su Srbi smatrali da
10 se Sarajevo uklapa u njihovu državu, državu bosanskih Srba. I mi tvrdimo da je
11 sve ovo relevantno.

12 Poglavlje 8 utvrđuje postojanje opsade. Kada se pogleda sam naslov ovog
13 poglavlja tu bismo se zaustavili, ali ustvari tu se na stranici 63 pominje, u
14 drugom paragrafu pod "konture opsade", pominje se Trifko Radić, predstavnik
15 zapadnog Sarajeva, opštine Ilijaš. Snage bosanske Vlade nisu uspjele da se
16 probiju u aprilu i onda on sada može da tvrdi da su on i njegove kolege
17 zapečatili grad.

18 I nakon toga, počev od 6. aprila, mi prihvatamo da sve ovo ostalo nije
19 relevantno i tu bismo se zaustavili. Ali, svi ovi ostali pasusi kroz koje smo
20 Vas sada proveli, časni Sude, mi smatramo da jesu relevantni i zato želimo da
21 izvodimo dokaze o tome. Ostale opštine su opštine o kojima se vrlo često
22 raspravljalo i presuđivalo na suđenjima ovdje, ali ima vrlo malo presuđenih

23

24

25

26

27

28

29

30

1 činjenica u odnosu na ove opštine, pa zato moramo da pokrijemo nešto detaljnije
2 ove opštine i izvještaj doktora Donie koji nam daje kontekst za sve to i
3 dokumenti smatramo da će pomoći Pretresnom vijeću da shvati šta se desilo. Mi
4 zbog toga tvrdimo da je to relevantno.

5 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala.

6 Mi shvatamo da informacije koje se nalaze u njegovom posljednjem
7 izvještaju su informacije koje nisu ni u jednom od njegovih ranijih izvještaja.
8 I u tom smislu to je novi materijal koji nudi Donia. Ali ono u vezi sa čim nismo
9 sigurni je da li su ove informacije, i to obilato, već dali drugi svjedoci ili
10 je uključeno u druge dokumente koje ste uvrstili u svoj spisak po pravilu 65ter.

11 GĐA KORNER: [simultani prevod] Nije tako, časni Sude. I razlog zašto to
12 nije na našem spisku po pravilu 65ter je taj što ste Vi rekli da će izvještaj
13 biti uveden u cjelini i mi nismo imali obavezu da to stavimo na naš spisak po
14 pravilu 65ter. I kao što sam rekla, na sastanku koji smo imali, ja sam postavila
15 konkretno pitanje jer smo mi bili zabrinuti za taj aspekt, da li treba da
16 uključimo te dokumente na naš spisak po pravilu 65ter. I rečeno nam je da ne
17 trebamo. I zato je to razlog zašto to nije na našem spisku po pravilu 65ter. I
18 kao što sam već rekla, sva ova pitanja koja on pominje, veliki dio toga je iz
19 javnih izvora, iz knjiga. Mi njih nemamo ovdje, ali on je to pogledao na drugim
20 mjestima.

21 Tako da odgovor na Vaše pitanje, časni Sude je: ne, nećete dobiti te
22 dokaze iz bilo kog drugog dokumenta koji je na našem spisku po pravilu 65ter.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Dobićete nešto od toga, ali ne mnogo.

2 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Sljedeće pitanje je bilo: koji od tih
3 28 dokumenata su zapravo vezani za ovaj izvještaj?

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ne za prethodni izvještaj, nego za ovaj?

5 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Da, za ovaj izvještaj.

6 GĐA KORNER: [simultani prevod] Dobro.

7 Od 29 dokumenata 15 ih je objelodanjeno prije 31. jula. Moram Vam prvo
8 dati te brojke. Od toga su tri dokumenta iz javnih izvora. Jedan je drugačija
9 verzija transkripta zapisnika zato jer obično takvi zapisnici skupština dolaze
10 pod raznim ERN brojevima, a to se i ovdje dogodilo. Tako da se ovdje zapravo
11 radi samo o deset dokumenata koji ranije nisu bili objelodanjeni. Dobro, i ova
12 dva iz javnih izvora, ali deset pravih, teških dokumenata. Mi smo to još
13 jedanput provjerili.

14 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Možete li nam reći koji su to
15 dokumenti i kako su vezani za izvještaj?

16 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mogu Vam reći koje dokumente koje mi
17 želimo koristiti sa doktorom Doniom.

18 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Našao sam popis.

19 [Tužilaštvo se savetuje]

20 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, dokument 3394, članak iz
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Glasa -

2 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Čekajte, da stvari budu jasne. Da li
3 je taj dokument uključen u ovaj spisak dokumenata koje želite... Ja ovdje imam
4 3392, 3393 i 3395. 3394 izgleda da nije na ovom popisu.

5 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, sasvim ste u pravu, ali mislim -
6 [Raspravno veće i sudski savetnik većaju]

7 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Nastavite.

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Vratit ću se još na taj. 3398, to je pri
9 vrhu druge strane.

10 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Našao sam.

11 GĐA KORNER: [simultani prevod] To je sastanak stranačkog odbora. 3403,
12 to je jedan članak.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Imam i to.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] I 4 i 5.

15 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] U redu.

16 GĐA KORNER: [simultani prevod] I 7.

17 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] U redu.

18 GĐA KORNER: [simultani prevod] I 9, 10 i 11.

19 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Znači, sada smo čuli da ste Vi
20 najavili da ćete koristiti devet dokumenata. Je li to točno?

21 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ha! Ovo je popis koji mi želimo dodati
22 popisu po 65ter. Od toga se devet dokumenata odnosi na ovaj novi izvještaj.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] A-ha, hvala.

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ali, dopustite mi da još kažem da onaj
3 koji sam spomenula, da se on nalazi na našem popisu, a izgleda da nije ovdje. A
4 to je onaj 3394. Ali, dobro, ako ga ne možemo koristiti, ne možemo ga koristiti.

5 A-ha, znam. Mi smo zamolili doktora Doniu da smanji broj dokumenata za
6 koje je smatrao da su relevantni i možda je onda on neke od tih dokumenata
7 maknuo. Dakle, konačno, devet dokumenata.

8 Mogu li Vam biti od pomoći u vezi s još nečim?

9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Ako se to ne odnosi na dodatni
10 izvještaj... sarajevski izvještaj, ne. Mislim da je to sada jasno.

11 GĐA KORNER: /prevod engleskog transkripta: "Hvala."/

12 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Idemo sada na dodatni podnesak. To je
13 podnesak u kojem Vi tražite da se u spis uvrsti 29 dokumenata...

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da.

15 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] ... koji se odnose...

16 GĐA KORNER: [simultani prevod] Općenito na doktora Doniu.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] I koliko ja vidim, Vi ste tek
2 prije nekoliko dana, zapravo jučer, zatražili da se to doda Vašem popisu po
3 65ter.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, zato jer je to bilo u fusnotama u
5 njegovom izvještaju. Ako želite, ja mogu proći kroz sve te dokumente i pokazati
6 Vam u kojoj su fusnoti oni. Ja opet se pozivam na Vašu odluku da mi to nismo
7 trebali tako staviti u spis, ali smatrali smo da ukoliko se doktor Donia bude
8 njima služio u tom ograničenom vremenu koje ima za svoje svjedočenje, ako bude
9 govorio o raznim dokumentima, da bi mi onda ipak trebali tražiti da ti dokumenti
10 budu na popisu po 65ter.

11 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Da stvari budu sasvim jasne u vezi sa
12 odlukom koju sam ja donio na sastanci po 65ter. Nemam ovdje transkripte, ali
13 skoro sam sasvim siguran da smo tamo rekli da ne morate sve dokumente koji su
14 spomenuti u fusnotama ekspertske izvještaja staviti na Vaš popis po 65ter, osim
15 ukoliko ne želite da budu uvršteni u spis, jer u tom slučaju Obrana treba o tome
16 biti pravilno obaviještena.

17 GĐA KORNER: [simultani prevod] Slažem se.

18 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Dobro, ako se onda možemo složiti da
19 je to bila odluka Vijeća u predraspravnom postupku.

20 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mogu li ja reći ovako: mislim da ne
21 postoji transkript tog sastanka jer je to bio jedan dosta brzi sastanak sa
22 gospodinom Zečevićem, ako se ne varam i tadašnjim braniocem gospodina
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Župljanina, gospodinom Višnjićem. I to je bilo telefonom, tada smo o tome
2 govorili. No, ja u svakom slučaju sasvim prihvaćam ovo što ste Vi rekli i da je
3 to tada tako rečeno.

4 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Nadam se da se s time slaže i Obrana
5 jer inače to ne bi imalo smisla.

6 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Da, to je tačno. Mogu potvrditi ovo što
7 ste Vi rekli i gospođa Korner, da smo na tom sastanku govorili o tome.

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Još i viši sudski savjetnik je bio tamo.
9 Mislim da je bio zatražen transkript, ali ga još nismo dobili.

10 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Dobro, da ne trošimo više vremena na
11 to. Suština stvari je sljedeća: Vijeće brine činjenica da ste Vi došli ovamo tek
12 par dana prije nego što Donia treba doći i da ste tek onda zatražili da se ti
13 dokumenti uvrste u spis. Mi mislimo da ste Vi trebali to znati, predvidjeti i o
14 tome odlučiti prije mnogo vremena, to da Vi želite koristiti tih 29 dokumenata
15 tokom glavnog ispitivanja doktora Donie. Pa vas mi sad pitamo zašto, pobogu, Vi
16 u zadnji čas dolazite sa ovakvim zahtjevom? To stavlja u poteškoće ne samo
17 Vijeće nego naravno i Obranu.

18 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, jedan od problema koji smo
19 imali je to da sve dok nismo ovdje došli na jednu od predraspravnih
20 konferencija, nismo znali kakvo ćemo vrijeme dobiti da izvodimo dokaze. Možda se

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Sjećate da smo dostavili zahtjev u kojem tražimo da u skladu sa odlukom lorda
2 Bonomya eksperti neće ići pod 94, nego po jednom obliku 92bis ili tako nešto. I
3 mislim da ste na jednoj predraspravnoj konferenciji Vi odlučili da Vi njih ipak
4 želite da idu po pravilu 94.

5 I mi sve do tog trenutka nismo to znali, nismo znali koliko dugo će
6 svjedočiti doktor Donia, na koji način će njegov izvještaj ući u spis. Naravno,
7 ja priznajem sasvim da smo imali nekih tjedan dana ili možda više od tjedan dana
8 i da smo to trebali učiniti ranije nego što jesmo, ali jednostavno bili smo
9 zatrpani podnescima. Bojim se da je to jedino objašnjenje koje mogu dati. Sve
10 što mogu reći je da mi je žao, ali Vi ste već donijeli odluku da će unakrsno
11 ispitivanje o sarajevskom izvještaju u svakom slučaju biti odgođeno. Ti drugi
12 dokumenti su svi dokumenti za koje sam sigurna da su poznati mojim uvažanim
13 kolegama.

14 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Mi stvari vidimo malo drugačije jer
15 ako se ja dobro sjećam, Vaša indikacija vremena koje će Vam biti potrebno za
16 ispitivanje doktora Donie nije nikada sadržavala zahtjev za više od tri sata.
17 Možda na samom početku, vrlo rano, je Vaša strana rekla da mu možda treba četiri
18 sata, nisam siguran. Dakle, tri ili četiri sata, tako da mislim da ste Vi mogli
19 i trebali donijeti odluku u vezi s tim dokumentima mnogo, mnogo ranije, u vezi s
20 dokumentima koje stvarno želite pokazati doktoru Donii kad bude ovdje. I Vi ste
21 to mogli učiniti znajući da na njega nećete moći potrošiti više od tri do četiri
22 sata u glavnom ispitivanju.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To bi Vas, dakle, lako stavilo u situaciju gdje ste mogli odlučiti koje
2 dokumente želite koristiti. I o tome ste onda mogli obavijestiti i Obranu i
3 Vijeće.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, prihvaćam Vašu kritiku. Ništa
5 drugo ne mogu reći osim da smo te dokumente odabrali zato jer se nadamo da će
6 oni biti od pomoći Raspravnom vijeću. Činjenica je da iz kojeg god razloga - a
7 Vi sada kažete - moje objašnjenje nije dovoljno i ja prihvaćam tu kritiku. Sve
8 što mogu reći je to da bismo željeli... upozoreni smo već od strane sudaca što
9 će se dogoditi kad zakasnimo. Željela bih da mogu reći da se to nikada više neće
10 ponoviti, ali - možda ću biti previše optimistična - mogu reći da ćemo poduzeti
11 sve kako bismo osigurali da se to ponovio ne dogodi.

12 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Dobro, onda ćemo sada napraviti pauzu
13 od 10 do 15 minuta kako bismo odlučili o tome i vratit ćemo se u sudnicu u
14 18.45h i donijeti odluku o tim stvarima.

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

16 ... Početak pauze u 18.29h

17 ... Sjednica nastavljena u 18.57h

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

19 Izvolite sjesti.

20 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala. Mi imamo samo tri i pol minute
21 i ne želim napraviti ono što smo jučer napraviti, pa ću sada pokušati iznijeti
22 odluke koje smo donijeli tokom ove pauze. Hvala Vam što ste nas sačekali.

23 Gospođu Korner, mi smatramo da su samo dijelovi Doniinog izvještaja
24
25
26
27
28
29
30

1 relevantni za ovaj predmet, pa ću sada navesti poglavlja 4, 5 i ono što je
2 trebalo biti 6 kao dijelove izvještaja koje ćemo prihvatiti. To znači da za Vaše
3 glavno ispitivanje o ovom izvještaju morate ograničiti teme ispitivanja na ono
4 što se nalazi u poglavlju 4, 5 i u onome što je trebalo biti 6. Da stvari budu
5 sasvim jasne: od strane 23 do uključno strane 54. Znači 30 stranica iz tog
6 izvještaja dopuštamo, a ostalo izbacujemo.

7 Kad je riječ o dokumentima, o 29 dokumenata, u Vašem podnesku od, čini
8 mi se 14. augusta, iz prve odluke proizlazi da od tih 29 dokumenata koje ste Vi
9 zatražili da Vam dopuštamo da uvrstite one dokumente koji se spominju u
10 fusnotama u ta tri poglavlja. Ne mogu Vam sada napamet reći koliko ih je.

11 GĐA KORNER: /nedostaje simultani prevod/

12 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Ali pretpostavljam da jedan manji
13 broj tih 29 dokumenata se spominje u fusnotama ta tri poglavlja i to Vam
14 dopuštamo da stavite na Vaš popis po 65ter. Preostali dokumenti u toj grupi od
15 29 ne mogu se dodati Vašem popisu dokaznih predmeta, barem ne putem ovog
16 svjedoka.

17 I konačno - mislim da imam još jednu minutu - kad je riječ o vremenu za
18 Doniau sutra, ispostavilo se, rekli su nam to iz Sekretarijata, da je Popović za
19 sutra otkazan. To znači da bismo mogli početi ranije kako bismo bili sigurni da
20 ima dovoljno vremena da Vi završite Vaše glavno ispitivanje, minus tri
21 poglavlja, i da Obrana može završiti svoje unakrsno ispitivanje o izvještaju

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Donie, osim tri poglavlja.

2 GĐA KORNER: [simultani prevod]

3 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Samo čas, samo čas. Mi predlažemo -
4 imamo još 45 sekundi - da ukoliko Vi želite početi u 12.15h, da će onda Vijeće i
5 Obrana na to pristati; ako ne, onda u 14.15h. A ako na kraju Vašeg /?prethodnog/
6 razgovora /prevod engleskog transkripta: "s doktorom Doniom sutra"/ budete
7 nervozni, nazovite nas i recite nam da li hoćete početi u 12.15h, zato jer će
8 nam to dati još sat i pol vremena.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Zahvalna sam Vam. Samo kratko jedna
10 stvar. Jedina poteškoća koju mi imamo je to da moramo izbaciti ove dokumente. I
11 druga stvar, ovih deset sekundi koji su ostali, da li biste željeli da dobijete
12 i dokumente na papiru?

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Ja ne.

14 [Raspravno veće i sudski savetnik većaju]

15 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Za mene ne treba. Ja ću to uzeti iz
16 elektronskog suda. Moje kolege, da li biste Vi željeli dobiti kopije na papiru?

17 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ja ću pokušati bez kopija na papiru.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Dobro.

2 Recite nam onda, molim Vas, kad budete mogli, sutra prije nego što dođe
3 doktor Donia, koji su dokumenti u fusnotama ova tri poglavlja.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da. Poslat ćemo e-mail svim stranama.

5 Još jedna stvar. Da li biste Vi mogli formalno donijeti nalog da ćemo
6 zasjedati u četvrtak ujutro, a ne četvrtak popodne jer smo još uvijek zakazani
7 za popodne?

8 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Još jedno finalno pitanje. Molim
9 Obranu da razmotri koliko bi joj vremena trebalo da se pripremi za unakrsno
10 ispitivanje u vezi ta tri poglavlja. Ne morate sada odgovoriti, nego sutra.
11 Dakle, molim Vas da budete sutra spremni da odgovorite.

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Onda je ovo završeno. Vidimo se sutra
14 u dogovoreno vrijeme.

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

16 ... Sjednica završena u 19.03h.

17 Nastavak zakazan za sredu,

18 16.09.2009., u 14.15h.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30